

202102468

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Dep. VERTROUWELIJK
Aan de minister-president
minister van Algemene zaken
drs. M. Rutte
Binnenhof 19
2513AA Den Haag

Directie
Bestuursondersteuning
Afdeling Advies

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Datum 11 november 2021
Onderwerp Beantwoording verzoek informateur

Uw kenmerk

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer Rutte,

In reactie op uw verzoek u te berichten naar aanleiding van de brief van informateur Remkes (kenmerk 202102392), zend ik u hierbij de verzochte informatie bestaande uit het antwoord met vier bijlagen.

Namens de Minister van Justitie en Veiligheid,

Dick Schoof
Secretaris-Generaal

Dep. VERTROUWELIJK

KERNCIJFERS ASIEL EN MIGRATIE augustus 2021

Welke instroomcijfers maakt het ministerie bekend?

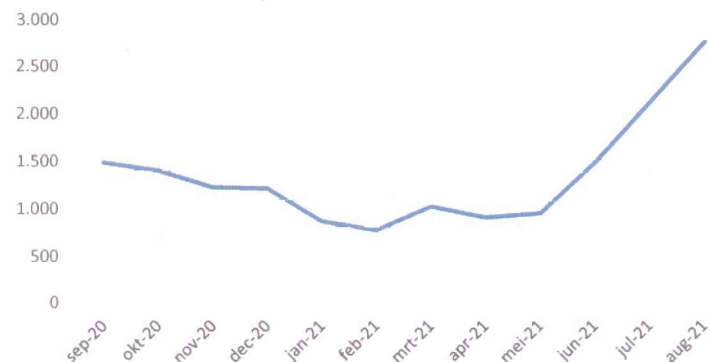
Het Ministerie van Justitie en Veiligheid publiceert *wekelijks* de [instroomcijfers](#), oftewel het aantal asielaanvragen dat is ingediend. Dit zijn asielzoekers die naar Nederland zijn gekomen om asiel aan te vragen, al in Nederland zijn en een herhaalde asielaanvraag doen, of hier zijn gekomen om zich te herenigen met gezinsleden die al een asielvergunning hebben gekregen. Deze groep noemen we nareizigers. Ook asielzoekers die herplaatst worden in Nederland en vluchtelingen die in Nederland hervestigd worden maken deel uit van deze cijfers.

De Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) publiceert in de *maandelijkse* [asieltrends](#) hoeveel asielaanvragen zij in behandeling heeft genomen. Hierbij gaat het eveneens om het aantal eerste en herhaalde asielaanvragen en het aantal nareizigers. In de asieltrends wordt ook vermeld waar de meeste asielzoekers vandaan komen.

In augustus 2021 is er een rapportage over de hele vreemdelingenketen gepubliceerd, de [Staat van Migratie](#). In deze rapportage staan onder meer cijfers over aanvragen voor verblijfsvergunningen (asiel en reguliere migratie), terugkeer en vreemdelingenbewaring.

Aantal 1ste Asielaanvragen

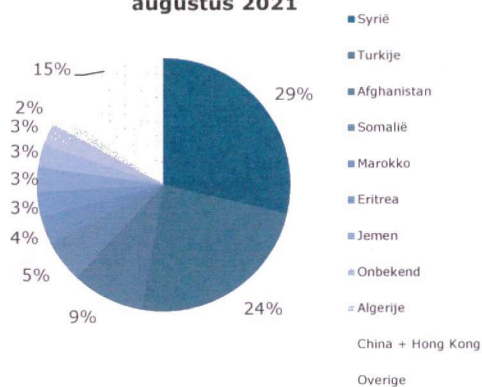
Uit welke landen komen asielzoekers?

Het aantal eerste asielaanvragen in augustus was 2.754

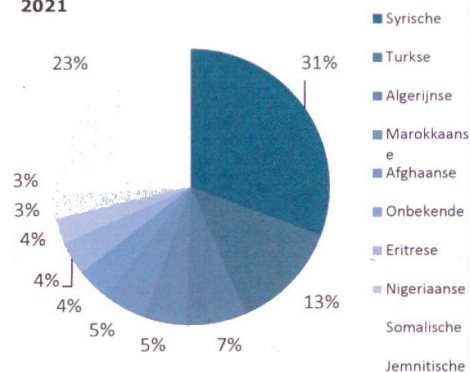
In augustus 2021 kwam 29% van de asielzoekers die voor het eerst een aanvraag indienden uit Syrië. 24% was afkomstig uit Turkije, 9% kwam uit Afghanistan, 5% was afkomstig uit Somalië en 4% kwam uit Marokko. Circa 6% van de asielzoekers die voor het eerst een aanvraag indienden kwam uit een veilig land van herkomst.

(Bron: asieltrends van augustus 2021)

Eerste asielaanvragen in augustus 2021

Eerste asielaanvragen in sept. 2020 - aug. 2021

De afgelopen twaalf maanden (september 2020 t/m augustus 2021) kwam 31% van de asielzoekers die voor het eerst een aanvraag indienden uit Syrië, 13% kwam uit Turkije, 7% kwam uit Algerije, 5% kwam uit Afghanistan en 5% kwam uit Marokko.

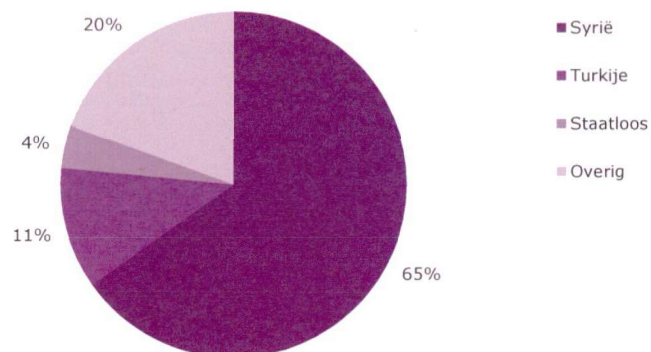
(Bron: asieltrends van augustus 2021)

Inreis nareizigers

Nareizigers in augustus 2021

Uit welke landen komen nareizigers?

Het aantal nareizigers dat in augustus in Nederland aankwam is 772

In augustus 2021 kwam 65% van de nareizigers uit Syrië, 11% kwam uit Turkije en 4% was Staatloos. De overige 20% van de nareizigers had een andere of onbekende nationaliteit.

De afgelopen twaalf maanden (september 2020 t/m augustus 2021) kwam 55% van de nareizigers uit Syrië, 11% kwam uit Eritrea en 10% kwam uit Jemen.

(Bron: asieltrends van augustus 2021)

Hoeveel (afgewezen) vreemdelingen vertrekken weer?

De inzet van het kabinet is om vreemdelingen zoveel mogelijk zelfstandig te laten vertrekken. In 2021 zijn ongeveer 12.160 vreemdelingen die niet in Nederland mochten blijven, vertrokken. Het gaat niet alleen om afgewezen asielzoekers maar ook om bijvoorbeeld mensen die illegaal in Nederland verblijven en mensen van wie de vergunning is ingetrokken of niet meer geldig is. Het aantal vreemdelingen dat onder toezicht van de overheid Nederland heeft verlaten, is 51%. Het kan daarbij gaan om vreemdelingen die zelfstandig zijn vertrokken, of Nederland gedwongen hebben verlaten. Het aandeel vreemdelingen dat op eigen gelegenheid is vertrokken bedraagt 49%. Deze cijfers zijn afkomstig van de Dienst, Terugkeer en Vertrek, de Internationale Organisatie voor Migratie, de Koninklijke Marechaussee en de politie. (Bron: Ministerie van Justitie en Veiligheid)

Hoeveel criminele vreemdelingen vertrekken weer?

Het vertrek van criminele vreemdelingen is een onderdeel van ketenbrede vertrekcijfers. In 2021 zijn ongeveer 640 criminele vreemdelingen vertrokken tijdens of aansluitend aan hun gevangenisstraf. Het aandeel criminele vreemdelingen dat onder toezicht van de overheid Nederland heeft verlaten, is 70%. Het kan daarbij gaan om vreemdelingen die zelfstandig zijn vertrokken, of Nederland gedwongen hebben verlaten. Het aandeel vreemdelingen dat op eigen gelegenheid is vertrokken bedraagt 30%. Sinds 2012 komen zij niet meer in aanmerking voor voorwaardelijke invrijheidstelling. Wel kunnen zij ervoor kiezen om de opgelegde vrijheidsstraf te onderbreken op voorwaarde dat zij Nederland verlaten en niet meer terugkomen. Komen zij wel terug, dan moeten zij de resterende straf alsnog uitzitten.

(Bron: Dienst Terugkeer en Vertrek, afgerond op tientallen)

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving

Directie Juridische en
Operatieve
Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jerv

Ons kenmerk
3554904

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 27 oktober 2021
Onderwerp Rapportagebrief internationale misdrijven 2020

1. Inleiding

Hierbij zenden wij uw Kamer de jaarlijkse rapportagebrief over de Nederlandse aanpak van internationale misdrijven.¹ Deze aanpak behelst sinds jaar en dag zowel een strafrechtelijke als een vreemdelingrechtelijke component. In deze brief wordt uiteengezet hoe deze aanpak in 2020 is vormgegeven en welke resultaten de ketenpartners hebben behaald. Hierbij zijn met name relevant de resultaten van het Landelijk Parket (LP) van het Openbaar Ministerie (OM) en het Team Internationale Misdrijven (TIM) van de Nationale Politie, alsook de inzet die in het kader van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag (hierna Vlv)² is geleverd door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Aangezien de aanpak van internationale misdrijven eveneens een belangrijke internationale component heeft wordt ook ingegaan op de internationale samenwerking. Tot slot ontvangt u een overzicht van de individuele straf- en uitleveringszaken.

2. Ketenbrede samenwerking

Het (in internationaal verband) bestrijden van straffeloosheid en het voorkomen dat plegers van internationale misdrijven een veilige haven vinden in Nederland is

---

¹ Zoals is toegezegd door de toenmalige minister van Justitie tijdens het algemeen overleg van de vaste commissie van Justitie van 5 juni 2007. De term internationale misdrijven is een verzamelbegrip voor een aantal zeer ernstige schendingen van het internationale recht die in Nederland strafbaar zijn gesteld in de Wet internationale misdrijven. Het gaat om: genocide, oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, foltering, gedwongen verdwijningen en het misdrijf agressie.

² Artikel 1F Vlv bepaalt dat personen niet in aanmerking komen voor bescherming van dit verdrag wanneer er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat zij zich schuldig hebben gemaakt aan een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf, een misdrijf tegen de menselijkheid, een ernstig niet-politiek misdrijf buiten het land van toevlucht, dan wel handelingen die in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties. Wanneer artikel 1F in rechte vaststaat, zijn vreemdelingen in beginsel ook van andere vormen van rechtmatig verblijf in Nederland uitgesloten.

en blijft de gemeenschappelijke doelstelling van alle ketenpartners. Een doelstelling die rotsvast bleef staan in een jaar dat gekenmerkt werd door de coronacrisis, die ook de ketenpartners in haar greep heeft gehouden.

Toen in maart 2020 het coronavirus Nederland bereikte, vergde dit van de ketenpartners het nodige aanpassingsvermogen. Al gauw bleek echter dat collega's van de verschillende organisaties elkaar goed weten te vinden, en voor de verschillende periodieke overleggen werden digitale alternatieven aangeboden. Daardoor heeft de ketenbrede samenwerking ook in 2020 op een efficiënte wijze kunnen plaatsvinden.

In 2020 is een aanvang gemaakt met de versterking van de capaciteit en expertise van het TIM op basis van het in het regeerakkoord benoemde extra investering. Deze financiële middelen zijn in 2020 ingezet voor de tijdelijke inhuur van expertise en voor het uitbreiden van de vaste formatie van het TIM van 32 fte tot 43 fte. De werving van het nieuwe personeel heeft grotendeels plaatsgevonden in de tweede helft van 2020. Naar verwachting komt het TIM in 2021 op de volle sterkte van 43 fte. Daarmee wordt structureel voorzien in de nodige specialistische- en opsporingsbevoegde capaciteit.³

3. De vreemdelingrechtelijke aanpak

3.1 Het kader

De kern van het Nederlandse 1F-beleid is dat slachtoffers worden beschermd en niet de daders. Het gaat bij tegenwerping van artikel 1F Vlv zonder uitzondering om zeer ernstige misdrijven die buiten Nederland zijn gepleegd. Het uitgangspunt is dat Nederland geen vluchthaven wil zijn voor oorlogsmisdadigers en straffeloosheid van plegers van internationale misdrijven wil tegengaan. Handhaving van artikel 1F Vlv is inherent aan het waarborgen van het maatschappelijk draagvlak voor het asielbeleid.

De IND werpt een vreemdeling artikel 1F Vlv tegen als er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat hij of zij weet heeft gehad van de in artikel 1F Vlv genoemde misdrijven en daar persoonlijk (mede)verantwoordelijk voor kan worden gehouden (zogenoemde *knowing and personal participation*).

Voor alle asielzoekers geldt dat de IND een screening uitvoert na de aanmeldfase van het asielproces. Bij deze screening is er specifieke aandacht voor signalen die kunnen wijzen op een van de misdrijven genoemd in artikel 1F Vlv. Als er aanwijzingen zijn dat iemand zich schuldig heeft gemaakt aan een van deze misdrijven wordt een 1F-onderzoek gestart door de Unit 1F. Dit betreft altijd een individuele beoordeling na uitgebreid juridisch onderzoek. Alleen op basis van grondige analyse van achtergrond en context en de aannemelijkheid van ernstige vermoedens dat iemand persoonlijke misdrijven heeft gepleegd of gefaciliteerd, kan de IND oordelen artikel 1F Vlv op die persoon van toepassing is. Daarnaast kunnen, voorafgaand, maar ook tijdens de asielprocedure, bij de IND signalen binnenkomen waaruit 1F-indicaties naar voren komen (zoals aan de hand van verklaringen van de vreemdeling zelf, tipbrieven van burgers, slachtoffers/getuigen van 1F-misdrijven of meldingen vanuit de vreemdelingenketen), waarna een 1F-onderzoek kan worden gestart. Tot slot kunnen ook reeds verleende verblijfsvergunningen (asiel en regulier) op grond van artikel 1F Vlv worden ingetrokken.

---

³ Ten tijde van de totstandkoming van deze Rapportagebrief is de formatie volgens verwachting uitgebreid van 32 fte naar 43 fte.

Vreemdelingen met een 1F status die geen rechtmatig verblijf hebben, dienen Nederland in beginsel te verlaten naar hun land van herkomst of zo nodig naar een ander land. Indien de vreemdeling niet vrijwillig vertrekt kan gedwongen vertrek aan de orde zijn. Het kan echter voorkomen dat de terugkeer van een vreemdeling met een 1F-status naar het land van herkomst ernstig gevaar voor die persoon oplevert (artikel 3 van het EVRM). Dit houdt in dat de betreffende persoon niet wordt uitgezet, echter op hem rust nog wel de verplichting Nederland te verlaten. In die gevallen kan worden gezien of vertrek naar een ander land mogelijk is.

3.2 Vreemdelingrechtelijke cijfers

Cijfers 2020

Onderstaande tabel toont het aantal onderzoeken naar 1F-gedragingen en de terugkeer van vreemdelingen aan wie 1F is tegengeworpen naar het land van herkomst of vertrek naar een derde land.

In 2020 zijn 95 onderzoeken uitgevoerd naar vreemdelingen die in verband kunnen worden gebracht met 1F-gedragingen. Bij twintig vreemdelingen heeft dit onderzoek geleid tot het tegenwerpen van artikel 1F Vlv.

Van deze groep is bij ongeveer de helft een artikel 3 EVRM-beletsel voor terugkeer naar het land van herkomst aangenomen. Verder heeft IND aan driekwart van de vreemdelingen aan wie artikel 1F Vlv is tegengeworpen een zwaar inreisverbod dan wel een ongewenstverklaring opgelegd.⁴

De DT&V had eind 2020 106 1F vreemdelingendossiers in de werkvoorraad. Voor 67 vreemdelingen gold dat geen gedwongen vertrek kan plaatsvinden vanwege een risico op schending van artikel 3 EVRM. Achttien vreemdelingen hebben Nederland - al dan niet gedwongen - aantoonbaar verlaten.

1F-cijfers IND en DT&V 2020	
Totaal aantal onderzoeken naar vreemdelingen i.v.m. artikel 1F bij IND	95
Artikel 1F tegengeworpen	20
Artikel 3 EVRM-beletsel	9
Totaal aantal 1F vreemdelingendossiers bij DT&V	106
Artikel 3 EVRM-beletsel	67
Aantoonbaar vertrek uit Nederland	18

Beoordeling Rwandese asielzaken

In 2008 is besloten om voor alle ingewilligde Rwandese asielaanvragen opnieuw te bezien of er artikel 1F Vlv indicaties zijn. De aanleiding hiervoor was het beschikbaar komen van meer gedetailleerde informatie over de Rwandese genocide en mogelijke daders. Deze herbeoordeling en de daaruit voortvloeiende procedures is reeds enkele jaren geleden afgerond. Uw Kamer is hierover destijds dan ook over geïnformeerd in de Rapportagebrief Internationale Misdrijven 2015.⁵

Vanaf 2013 is deze herbeoordeling echter uitgebreid naar personen die genaturaliseerd zijn tot Nederlander. Sindsdien is artikel 1F Vlv meermalen

⁴ Bij een zwaar inreisverbod mag een vreemdeling meer dan twee jaar niet reizen naar Nederland, andere landen van de EU en EER, en Zwitserland. De vreemdeling mag evenmin in deze landen zijn. Vreemdelingen met de nationaliteit van een land van de EU, de EER of Zwitserland kunnen geen inreisverbod krijgen, maar wel een ongewenstverklaring.

⁵ Zie *Kamerstukken II 2015/2016, 34300 VI, nr. 89 (Kamerbrief)*.

tegenworpen. Uw Kamer is onlangs toegezegd over de voortgang geïnformeerd te worden in deze Rapportagebrief.

In vijf zaken zag de IND geen aanleiding om het Nederlandschap in te trekken. In twintig zaken heeft het wel geleid tot een artikel 1F tegenwerping en is de IND overgegaan tot het intrekken van het Nederlandschap. In vier zaken staat 1F thans in rechte vast. In één zaak vernietigde de rechtbank het besluit en zag de IND daarna af van intrekking. In de overige zaken lopen nog bezwaar- of (hoger) beroepsprocedures. Tenslotte verricht de IND nog naar twee personen onderzoek.

Beoordeling Syrische asielzaken

Tijdens de begrotingsbehandeling in 2017 heeft de toenmalig staatssecretaris van Justitie en Veiligheid uw Kamer toegezegd om de IND de opdracht te geven om, met het oog op het signaleren van potentiële oorlogsmisdadigers, ingewilligde Syrische asielzaken opnieuw te beoordelen. Dit is in 2018 gestart en in 2020 afgerond en betrof een projectmatige herbeoordeling van alle dossiers die aan bepaalde criteria voldeden. Uw kamer is over de resultaten van deze herbeoordeling reeds geïnformeerd per brief van 30 juni 2020.⁶

4. De strafrechtelijke aanpak

4.1 Het kader

Zoals ook uiteengezet in de Rapportagebrief internationale misdrijven 2019 zijn er verschillende manieren waarop het LP en het TIM zaken binnen krijgen. Net als bij commune misdrijven kan er aangifte worden gedaan. Informatie over mogelijke internationale misdrijven kan daarnaast voortkomen uit andere strafrechtelijke onderzoeken (in de vorm van rest-informatie) of met het TIM worden gedeeld door een andere (Nederlandse of buitenlandse) opsporingsdienst. Ook ontvangt het LP 1F-dossiers van de IND wanneer een vreemdeling artikel 1F Vlv tegengeworpen heeft gekregen. Dat de IND een 1F-tegenwerping heeft gedaan, hoeft echter niet per definitie te betekenen dat er ook een strafrechtelijke verdenking bestaat die de start van een strafrechtelijk onderzoek zou kunnen rechtvaardigen. Daarom worden doorgestuurde 1F-dossiers geanalyseerd en op strafrechtelijke aanknopingspunten beoordeeld door het LP.

Net als bij commune misdrijven kan er ook in het geval van internationale misdrijven aangifte of melding worden gedaan. Van deze mogelijkheid wordt ook gebruik gemaakt door non-gouvernementele organisaties. Tot slot ontvangt het TIM ook informatie over vermeende daders van internationale misdrijven in Nederland via publicaties in diverse media. Het komt geregeld voor dat informatie over dezelfde persoon of hetzelfde incident via verschillende bronnen het TIM of LP bereikt.

4.2 De cijfers

Herkomst startinformatie

Opsporingsonderzoeken naar internationale misdrijven zijn voor een deel vaak afhankelijk van de mogelijkheid om naar het buitenland te reizen. Getuigen van deze misdrijven bevinden zich bijvoorbeeld nog in het land waar deze zijn gepleegd, of zijn door (oorlogs)geweld naar een ander land gevlucht. Door de coronacrisis was het maken van dienstreizen naar het buitenland vaak niet mogelijk. Hierdoor is in bepaalde onderzoeken de focus tijdelijk verlegd, zijn sommige onderzoeken tijdelijk gepauzeerd en is gezocht naar alternatieve werkwijzen, zoals het gebruikmaken van internationale rechtshulp.

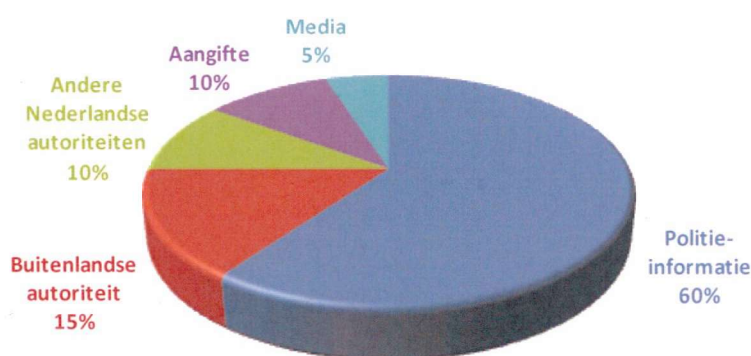
---

⁶ Zie Kamerstukken II 2019/2020, 19637, nr. 2640 (Kamerbrief).

De negatieve effecten van de coronacrisis op de opsporingsonderzoeken van het TIM en het LP in 2020 zijn beperkt gebleven. Vlak voor de aankondiging van de eerste set maatregelen, in maart 2020, zijn het TIM en het LP een aantal nieuwe onderzoeken gestart. Het aantal actieve opsporingsonderzoeken naar internationale misdrijven ten opzichte van een jaar eerder toegenomen van zestien naar twintig.

Onderstaande figuur geeft de herkomst weer van de startinformatie voor de in 2020 lopende onderzoeken.

HERKOMST STARTINFORMATIE

N=20

In bijlage 1 treft u een overzicht van alle IM-(straf)zaken die in 2020 onder de rechter waren.

1F-zaken bij het OM

Onderstaande tabel laat zien hoeveel 1F-dossiers bij het LP zijn binnengekomen en verwerkt in 2020. Er zijn in 2020 zeventien dossiers binnengekomen bij het LP. Dertien van deze dossiers zijn in behandeling genomen voor een oriënterend onderzoek. Vier dossiers zijn opgelegd.⁷

Instroom en verwerking 1F-dossiers 2020	
Totaal aantal 1F-dossiers binnengekomen bij het LP in 2020, waarvan:	17
Aantal dossiers opgelegd	4
Aantal dossiers afgevoerd	0
Aantal dossiers in behandeling genomen voor oriënterend onderzoek	13
Uitleveringen	0

Inkomende rechtshulpverzoeken

In 2020 zagen het TIM en het LP een duidelijke toename in het aantal inkomende rechtshulpverzoeken: er kwamen twaalf rechtshulpverzoeken binnen die in behandeling zijn genomen. Een voor de hand liggende verklaring hiervoor is dat

⁷ Dossiers waarin een tijdelijke belemmering voor opsporing en vervolging aanwezig is worden opgelegd door het LP. Deze dossiers kunnen op een later tijdstip resulteren in een herbeoordeling of een oriënterend onderzoek.

ook buitenlandse opsporingsdiensten door de effecten van de coronacrisis naar alternatieve middelen grijpen. De uitvoering van deze verzoeken, bijvoorbeeld het horen van getuigen of het verstrekken van informatie, vergt (soms aanzienlijke) capaciteit van de betrokken partijen, zoals het LP, het TIM, de rechter-commissaris IM, de Afdeling Internationale Aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en in enkele gevallen de IND.

5. De internationale samenwerking

5.1 Genocide Network

Een belangrijk onderdeel van internationale samenwerking en informatie-uitwisseling op het gebied van internationale misdrijven vindt plaats via het EU Netwerk van nationale aanspreekpunten inzake genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven (het Genocide Network). Dit netwerk, dat mede door Nederlands initiatief in 2002 is opgericht, komt tweemaal per jaar bijeen om de uitwisseling van informatie en best practices te faciliteren en zodoende de internationale samenwerking bij de opsporing en vervolging van internationale misdrijven te verbeteren. Tijdens de bijeenkomsten van dit netwerk wordt Nederland vertegenwoordigd door het LP, het TIM en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Naast de aandacht die uitgaat naar concrete zaken werd er tijdens de – digitale - bijeenkomsten van 2020 speciale aandacht besteed aan het belang van NGO's die nationale autoriteiten steunen in de strijd tegen straffeloosheid voor ernstige internationale misdrijven en het waarborgen van gerechtigheid voor slachtoffers.

5.2 Exclusion Network

In 2017 is het EU Exclusion Network (onderdeel van EASO) opgezet. Dit netwerk beoogt de informatiepositie van de verschillende lidstaten te versterken, kennis over te dragen en *best practices* uit te wisselen aangaande de toepassing van artikel 1F Vlv. Tijdens de bijeenkomsten van dit netwerk wordt Nederland vertegenwoordigd door de IND. EASO geeft ieder kwartaal een update met daarin de recente tegenwerpingen van artikel 1F in de verschillende landen, relevante jurisprudentie op het gebied van artikel 1F Vlv en informatie over herkomstlanden in relatie tot 1F-misdrijven. Tevens biedt het netwerk de mogelijkheid om informatie op te vragen en uit te wisselen tussen de lidstaten over onderwerpen gerelateerd aan artikel 1F.

In 2020 zijn er twee bijeenkomsten door het netwerk georganiseerd. De bijeenkomsten vonden plaats via videoconferentie. De eerste bijeenkomst stond in het teken van het herkennen van 1F-indicaties binnen de asielprocedure en de andere bijeenkomst zag op 1F-indicaties en 1F-tegenwerpingen in zaken van Turkse vreemdelingen.

5.3 MVRUIM

Sinds enkele jaren zet Nederland zich, samen met Argentinië, België, Mongolië, Senegal en Slovenië in voor de totstandkoming van een nieuw Multilateraal Verdrag inzake Rechtshulp en Uitlevering bij Internationale Misdrijven (MVRUIM). Dit initiatief beoogt de internationale samenwerking tussen landen bij de nationale opsporing en vervolging van internationale misdrijven te verbeteren. Inmiddels hebben 76 landen wereldwijd hun steun voor dit initiatief uitgesproken en de verwachting is dat dit aantal de komende periode zal toenemen. Na de internationale conferentie die in maart 2019 in Nederland plaatsvond⁸ is

---

⁸ Zie ook *Kamerstukken II 2018/19, 35000 VI, nr. 99 (Kamerbrief)*

een nieuw conceptverdrag opgesteld. Dit conceptverdrag is in januari 2020 tijdens een internationale bijeenkomst in Den Haag besproken ter voorbereiding op de formele verdragsonderhandelingen. Deze verdragsonderhandelingen zouden oorspronkelijk van 8-19 juni 2020 tijdens een Diplomatieke Conferentie in Slovenië plaatsvinden maar zijn vanwege de Covid-19 uitbraak tot 2022 uitgesteld.

5.4 EU-dag tegen straffeloosheid

Op 23 mei 2020 werd voor de vijfde keer de EU-dag tegen straffeloosheid georganiseerd, ditmaal digitaal. Deze dag werd voor het eerst in 2016 onder het Nederlandse EU-voorzitterschap georganiseerd en is erop gericht om binnen de EU aandacht te vestigen op de aanpak van internationale misdrijven. Dit jaar was het onderwerp de cumulatieve vervolging van *foreign terrorist fighters* voor zowel commune misdrijven als ernstige internationale misdrijven.

6. Tot slot

Nederland heeft internationaal gezien altijd een belangrijke rol gespeeld in de aanpak van internationale misdrijven. In een jaar dat gekenmerkt werd door de coronapandemie is de inzet onverminderd hoog gebleven. De specialistische teams binnen het OM, het TIM, de IND en DT&V hebben met mens en macht gewerkt, daarbij soms gehinderd door onder meer reisbeperkingen. Door die inzet heeft behandeling van individuele zaken niet stilgelegen. Ook op internationaal niveau heeft de coronapandemie om het nodige aanpassingsvermogen gevraagd en is de samenwerking grotendeels digitaal voortgezet. Hoewel het MVRUIM door de coronapandemie enige vertraging heeft opgelopen, hebben de betrokkenen achter de schermen allerm minst stilgezeten. Er is dan ook in 2020 - ondanks de gevolgen van de coronapandemie - volop gewerkt aan de aanpak van internationale misdrijven.

Bijlage 1 – Individuele straf- en uitleveringszaken

Zaken in eerste aanleg

Ahmed al-K. (Syrië)

De verdachte in deze zaak betreft een Syrische man die sinds 2014 in Nederland verbleef op grond van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. Naar aanleiding van informatie afkomstig van de Duitse politie begonnen het LP en het TIM een strafrechtelijk onderzoek naar hem. Hij wordt er van verdacht commandant te zijn geweest van een bataljon van de terroristische organisatie Jabhat al-Nusra. Behalve lidmaatschap van deze terroristische organisatie wordt Ahmed al-K. ook verdacht van moord als oorlogsmisdrijf. Hij zou namelijk hebben deelgenomen aan de standrechtelijke executie van een gevangengenomen Syrische luitenant-kolonel in juli 2012. Van dit oorlogsmisdrijf zijn video's aangetroffen op internet. Op 21 mei 2019 werd de verdachte door de politie aangehouden; hij bevindt zich sindsdien in voorlopige hechtenis. Bij vonnis van 16 juli 2021 is hij door de rechtbank Den Haag veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van twintig jaar.⁹

Yousra L. (Syrië)

Yousra L. werd op 10 oktober 2019 aangehouden op verdenking van het plegen van terroristische misdrijven. Later werd deze verdenking uitgebreid met oorlogsmisdrijven, doordat zij beeldmateriaal zou hebben verspreid, al dan niet voorzien van commentaar of onderschrift, waarop personen in hun persoonlijke waardigheid werden aangerand. Bij vonnis van 29 juli 2021 is zij door de rechtbank Den Haag veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van zes jaar en TBS met dwangverpleging.¹⁰

Abdul Razaq A. (Afghanistan)

Abdul Razaq A. werd op 12 november 2019 aangehouden op verdenking van het plegen van oorlogsmisdrijven. De verdachte zou in de jaren tachtig commandant en hoofd politieke zaken zijn geweest van de Pul-e-Charki gevangenis in de Afghaanse hoofdstad Kabul. In deze gevangenis zijn destijds op grote schaal oorlogsmisdrijven gepleegd door mensen ten onrechte gevangen te houden en onmenselijk te behandelen. Rechercheurs van het TIM hebben in de afgelopen jaren tientallen getuigen gehoord in verschillende landen, die verklaringen hebben afgelegd over het onmenselijke regime in de gevangenis en de betrokkenheid van de verdachte daarbij. Abdul Razaq A. zit momenteel in voorlopige hechtenis. De inhoudelijke behandeling zal naar verwachting begin 2022 van start gaan.

Ahmed al-Y. (Syrië)

Op 22 oktober 2019 werd in het asielzoekerscentrum in Ter Apel de Syriër Ahmed al-Y. aangehouden door de politie. De 29-jarige man stond in het Schengen Informatie Systeem gesignaleerd door de Duitse autoriteiten. Hierbij werd tevens verwezen naar informatie afkomstig uit een Duits strafrechtelijk onderzoek. Al-Y. zou volgens die informatie een commandant zijn geweest van de terroristische organisatie Ahrar al Sham. In die hoedanigheid zou hij de persoonlijke waardigheid van gedode personen hebben aangerand door zijn voet te plaatsen op een stoffelijk overschot en een ander lijk te schoppen, gewapend met een machinegeweer en zingend de dood van de overledenen gevoerd en naar hen hebben verwezen als honden. Dit is op video vastgelegd en is vervolgens op YouTube geplaatst, waarmee de wandaden werden verspreid. Voorts zou hij aanwezig zijn geweest bij de ondervraging van een gevangen genomen militair. Deze ondervraging is eveneens op video vastgelegd en verspreid via YouTube, waarmee de gevangene zou zijn aangerand in zijn persoonlijke waardigheid. De

⁹ Rechtbank Den Haag 16 juli 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:7533.

¹⁰ Rechtbank Den Haag 29 juli 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:6620.

verdachte bevindt zich momenteel in voorlopige hechtenis. Bij vonnis van de rechtbank Den Haag van 21 april 2021 is hij veroordeeld tot een gevangenisstraf van 6 jaren, ter zake deelname aan de terroristische organisatie Ahrar al-Sham en het plegen van het oorlogsmisdrijf aanranding van de persoonlijke waardigheid.¹¹

Zaken in hoger beroep/cassatie

Oussama A. (Syrië)

Op 29 juni 2018 werden twee in Turkije veroordeelde Nederlandse Syriëgangers na aankomst op Schiphol aangehouden op verdenken van lidmaatschap van de terroristische organisatie Islamitische Staat (IS). In de zomer van 2014 zouden beide mannen naar Syrië zijn gereid en na een training hebben deelgenomen aan de gewapende jihadistische strijd. Tegen één van hen, Oussama A., bestond eveneens de verdenking van het plegen van een oorlogsmisdrijf, door het vernederen van een beschermd persoon tijdens het gewapende conflict in Syrië en Irak. Hij zou lachend hebben geposeerd naast het gekruisigde lichaam van een door IS geëxecuteerde man en deze foto via sociale media hebben verspreid. Op 23 juli 2019 werden beide mannen door de rechtbank Den Haag veroordeeld voor lidmaatschap van een terroristische organisatie. Oussama A. werd eveneens veroordeeld tot tweeënhalf jaar gevangenisstraf voor het voornoemde oorlogsmisdrijf waardoor zijn totale straf op zevenenhalf jaar uitkwam. Op 26 januari 2021 werd Oussama A. in hoger beroep veroordeeld tot een gevangenisstraf van zeven jaar.¹²

Eshetu A. (Ethiopië)

In de zaak tegen Eshetu A. heeft de rechtbank Den Haag op 15 december 2017 een levenslange gevangenisstraf opgelegd. Volgens de rechtbank heeft A. zich schuldig gemaakt aan ernstige schendingen van het humanitair oorlogsrecht, door eind jaren zeventig (vermeende) tegenstanders van het toenmalige regime arbitrair gevang te nemen, wreed en onmenselijk te behandelen, te martelen en te laten doden. Zowel Eshetu A. als het OM gingen tegen het vonnis in beroep. Dit hoger beroep loopt momenteel nog.

Uitleveringszaken

Venant R. (Rwanda)

In maart 2019 werd Vénant R. door het TIM aangehouden, nadat door de Rwandese autoriteiten om zijn uitlevering was gevraagd. R. wordt ervan verdacht als regiodirecteur van ISAR Rubona, een landbouwinstituut buiten de zuidelijke stad Butare in Rwanda, betrokken te zijn geweest bij de genocide aldaar. Toen in april 1994 het vermoorden en verkrachten van Tutsi's begon, verzamelden zich meer dan duizend Tutsi mannen, vrouwen en kinderen op het terrein van het landbouwinstituut. R. wordt ervan verdacht dat hij daarop militairen en milities naar ISAR Rubona heeft gehaald die de Tutsi vluchtelingen hebben gedood. Ook zou hij de militairen en milities van wapens hebben voorzien. Op 23 mei 2019 besliste de rechtbank Den Haag dat de uitlevering toelaatbaar was. Venant R. is daarop in cassatie gegaan. Op 28 januari 2020 heeft de Hoge Raad dit cassatieberoep verworpen. Als gevolg daarvan heeft de minister van Justitie en Veiligheid per beschikking van 28 april 2020 besloten de uitlevering toe te staan. R. heeft tegen dit besluit van de minister een kort geding aangespannen. Op 18 december 2020 heeft de rechtbank Den Haag hierin uitspraak gedaan en de vordering van R. afgewezen.¹³ Dit vonnis is thans in hoger beroep bevestigd.¹⁴ Venant R. is in juli 2021 uitgeleverd aan Rwanda.

¹¹ Rechtbank Den Haag 21 april 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:3998.

¹² Gerechtshof Den Haag 26 januari 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:103

¹³ Rechtbank Den Haag 23 december 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:14013.

¹⁴ Gerechtshof Den Haag 4 mei 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:763.

Joseph M. (Rwanda)

Op 26 oktober 2020 heeft het TIM Joseph M. aangehouden op grond van een uitleveringsverzoek uit Rwanda. M. wordt verdacht van betrokkenheid bij de Rwandese genocide in 1994. Hij zou actief zijn geweest voor de zogenoemde 'Power vleugel' van de MDR-partij, die nauw betrokken was bij de moordpartijen op Tutsi-burgers. Joseph M. wordt door de Rwandese autoriteiten onder meer verantwoordelijk gehouden voor deelname aan een bijeenkomst in april 1994 waarbij voorbereidingen werden getroffen voor het doden van Tutsi's. Hij zou een lijst hebben opgesteld van Tutsi's die door militie gedood moesten worden, en hij zou bij aanvallen op Tutsi-burgers betrokken zijn geweest. M. zit in uitleveringsdetentie. Op 30 april 2021 heeft de rechtbank Den Haag de uitlevering toelaatbaar verklaard.¹⁵ Tegen de beslissing is cassatie ingesteld.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Ankie Broekers-Knol

---

¹⁵ Rechtbank Den Haag 30 april 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:4457.

KERNCIJFERS ASIEL EN MIGRATIE JUNI 2021

Welke instroomcijfers maakt het ministerie bekend?

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid publiceert *wekelijks* de [instroomcijfers](#), oftewel het aantal asielaanvragen dat is ingediend. Dit zijn asielzoekers die naar Nederland zijn gekomen om asiel aan te vragen, al in Nederland zijn en een herhaalde asielaanvraag doen, of hier zijn gekomen om zich te herenigen met gezinsleden die al een asielvergunning hebben gekregen. Deze groep noemen we nareizigers. Ook asielzoekers die herplaatst worden in Nederland en vluchtelingen die in Nederland hervestigd worden maken deel uit van deze cijfers.

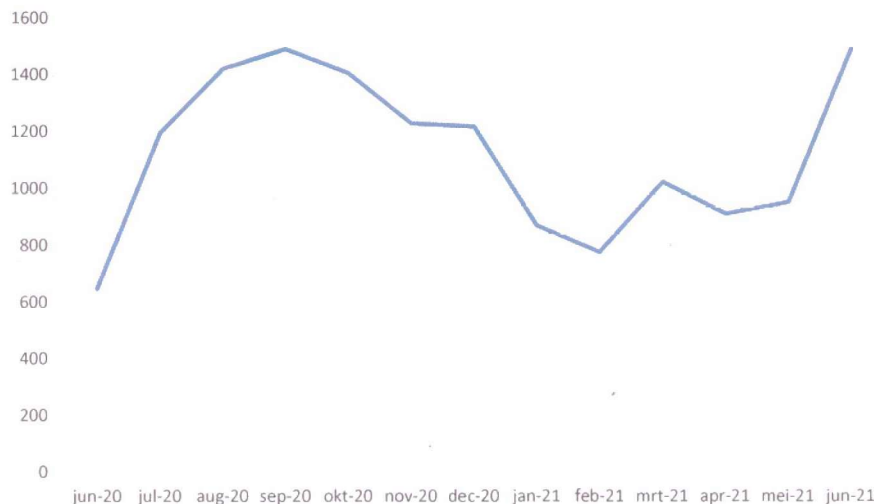
De Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) publiceert in de *maandelijkse* [asieltrends](#) hoeveel asielaanvragen zij in behandeling heeft genomen. Hierbij gaat het eveneens om het aantal eerste en herhaalde asielaanvragen en het aantal nareizigers. In de asieltrends wordt ook vermeld waar de meeste asielzoekers vandaan komen.

In juli 2021 is er een rapportage over de hele vreemdelingenketen gepubliceerd, de [Staat van Migratie](#). In deze rapportage staan onder meer cijfers over aanvragen voor verblijfsvergunningen (asiel en reguliere migratie), terugkeer en vreemdelingenbewaring.

Aantal 1ste Asielaanvragen

Uit welke landen komen asielzoekers?

Het aantal eerste asielaanvragen in juni was 1488

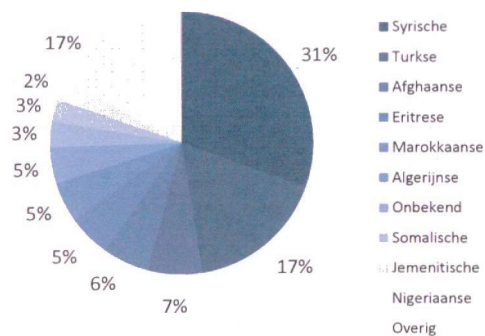
In juni 2021 kwam 31% van de asielzoekers die voor het eerst een aanvraag indienden uit Syrië. 17% was afkomstig uit Turkije, 7% kwam uit Afghanistan, 6% kwam uit Eritrea, 5% kwam uit Marokko, 5% kwam uit Algerije en 5% was Onbekend. Circa 10% van de asielzoekers die voor het eerst een aanvraag indienden kwam uit een veilig land van herkomst.

(Bron: asieltrends van juni 2021)

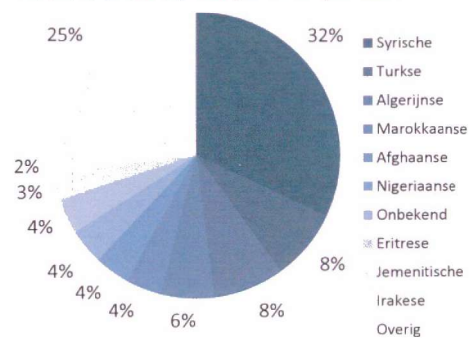
De afgelopen twaalf maanden (juli 2020 t/m juni 2021) kwam 32% van de asielzoekers die voor het eerst een aanvraag indienden uit Syrië, 8% kwam uit Turkije, 8% kwam uit Algerije en 6% kwam uit Marokko.

(Bron: asieltrends van juni 2021)

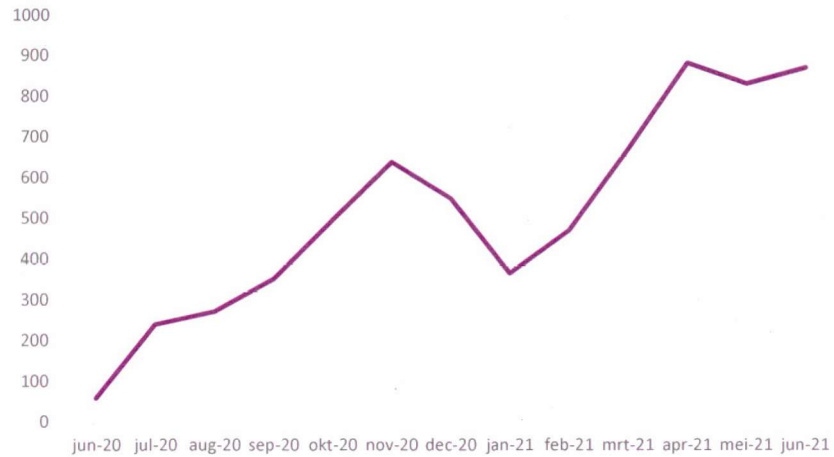
Eerste asielaanvragen in Juni 2020

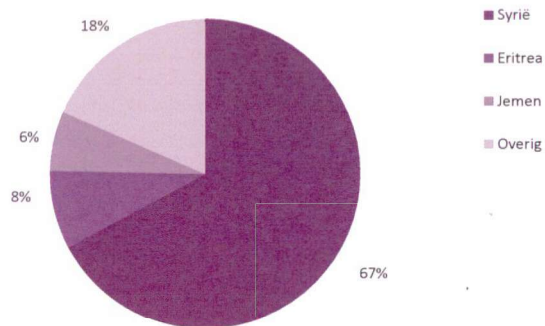
Eerste asielaanvragen in juli 2020 - juni 2021

Inreis nareizigers

Nareizigers in juni 2021

Uit welke landen komen nareizigers?

Het aantal nareizigers dat in juni in Nederland aankwam is 868

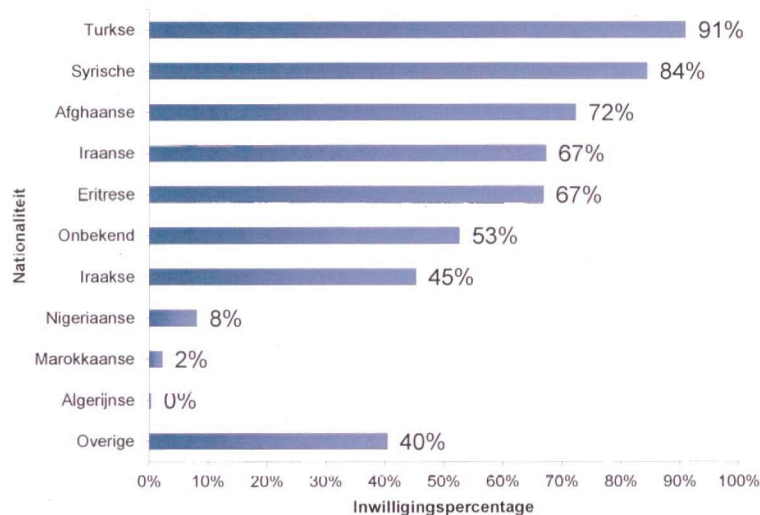
In juni 2021 kwam 67% van de nareizigers uit Syrië, 8% kwam uit Eritrea en 6% kwam uit Jemen. De overige 18% van de nareizigers had een andere of onbekende nationaliteit.

De afgelopen twaalf maanden (juli 2020 t/m juni 2021) kwam 52% van de nareizigers uit Syrië, 12% kwam uit Eritrea en 11% kwam uit Jemen.

(Bron: asieltrends van juni 2021)

Hoe vaak wordt een asielverzoek ingewilligd?

De inwilligingspercentages zijn berekend op basis van de beslissingen op eerste asielaanvragen die in eerste aanleg zijn genomen in deze periode. Deze cijfers wijken af van openbare Eurostat-cijfers vanwege verschillen in definities.

Of een asielzoeker recht heeft op asiel wordt altijd individueel beoordeeld. Wel verschilt het percentage van de asielzoekers dat recht heeft op een verblijfsvergunning van land tot land door de situatie in het land van herkomst. In de onderstaande grafiek zie je hoe vaak de asielaanvraag van asielzoekers uit verschillende landen wordt ingewilligd.

Het inwilligingspercentage van eerste asielaanvragen waarover in de periode januari t/m juni 2021 is beslist, is 54%. De meeste asielaanvragen van asielzoekers uit Turkije en Syrië worden ingewilligd (Turkije: 91%, Syrië 84%). Het percentage inwilligingen voor asielzoekers uit Afghanistan en Iran is respectievelijk 72% en 67%. De asielaanvragen van Syriërs en Eritreeërs die wel worden afgewezen worden meestal afgewezen omdat ze eerder in een ander EU land zijn geweest en daar hun asielaanvraag moeten doen (Dublinclaimanten). (Bron: Ministerie van Justitie en Veiligheid)

Asielzoekers uit veilige landen zoals Albanië, Kosovo en Servië, krijgen in principe geen verblijfsvergunning. Hun aanvraag wordt versneld in behandeling genomen, en als het verzoek is afgewezen, moet de vreemdeling Nederland onmiddellijk verlaten. Ook krijgt hij een inreisverbod van 2 jaar voor Nederland en de hele Europese Unie. Hij wordt dan geplaatst in de vrijheid beperkende locatie (VBL), zodat meteen aan het vertrek kan worden gewerkt.

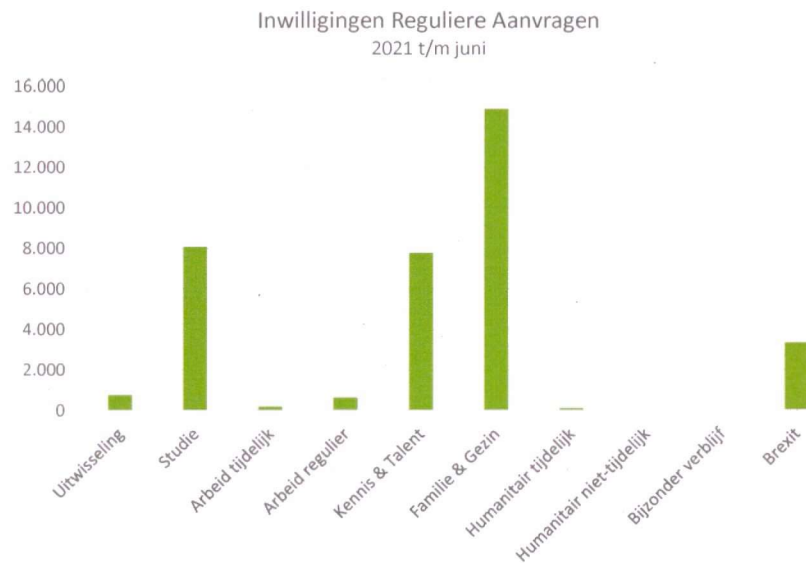
Asielaanvragen van asielzoekers uit bijvoorbeeld Iran (inwilligingspercentage is 67%) worden in sommige gevallen wel en in andere gevallen niet ingewilligd. Dit hangt af van bijvoorbeeld: het gebied waar asielzoekers vandaan komen, de vraag of de asielzoekers tot een minderheidsgroep behoren en individuele omstandigheden. De inwilligingspercentages zijn berekend op basis van de beslissingen op eerste asielaanvragen die in eerste aanleg zijn genomen in deze periode. Deze cijfers wijken af van openbare Eurostat-cijfers vanwege verschillen in definities.

Hoeveel reguliere aanvragen zijn er ingewilligd in 2021?

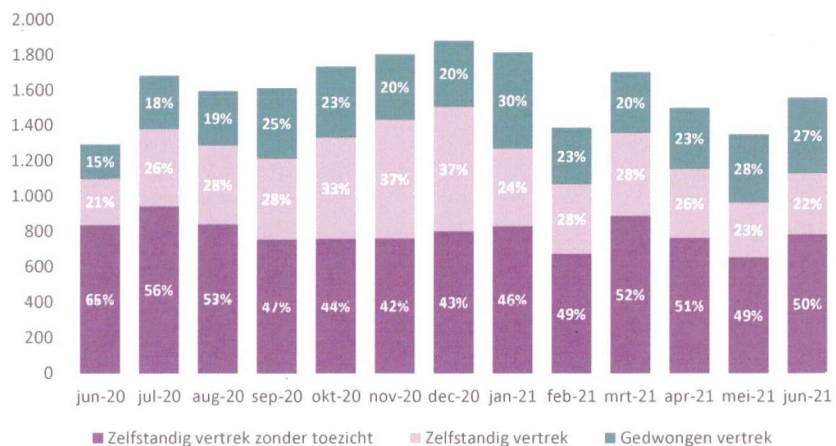
De grafiek hiernaast toont het aantal inwilligingen op reguliere verblijfsprocedures. De meeste procedures die ingewilligd worden zijn voor de kwalificatie Familie & Gezin met tot nu toe zijn er ongeveer 15.000 inwilligingen. Daarna krijgen de meeste personen een vergunning onder kwalificaties Kennis & Talent en Studie.

Bron: IND

Ketenbreed vertrek

Hoeveel (afgewezen) vreemdelingen vertrekken weer?

De inzet van het kabinet is om vreemdelingen zoveel mogelijk zelfstandig te laten vertrekken. In 2021 zijn ongeveer 9.280 vreemdelingen die niet in Nederland mochten blijven, vertrokken. Het gaat niet alleen om afgewezen asielzoekers maar ook om bijvoorbeeld mensen die illegaal in Nederland verblijven en mensen van wie de vergunning is ingetrokken of niet meer geldig is. Het aantal vreemdelingen dat onder toezicht van de overheid Nederland heeft verlaten, is 51%. Het kan daarbij gaan om vreemdelingen die zelfstandig zijn vertrokken, of Nederland gedwongen hebben verlaten. Het aandeel vreemdelingen dat op eigen gelegenheid is vertrokken bedraagt 49%. Deze cijfers zijn afkomstig van de Dienst, Terugkeer en Vertrek, de Internationale Organisatie voor Migratie, de Koninklijke Marechaussee en de politie. (Bron: Ministerie van Justitie en Veiligheid)

Hoeveel asielaanvragen worden afgewezen omdat de asielzoekers ergens anders in de Europese Unie asiel hebben aangevraagd of moeten aanvragen?

De EU-Dublinverordening bepaalt welke EU-lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek. In 2021 (januari t/m juni) werd ongeveer 19% van de eerste asielaanvragen afgewezen op grond van de Dublinverordening. Van de ongeveer 10.530 behandelde eerste asielaanvragen is ongeveer 4.640 afgewezen. Hiervan zijn ongeveer 1.980 asielaanvragen op grond van Dublin afgewezen.

(Bron: IND, afgerond op tientallen)

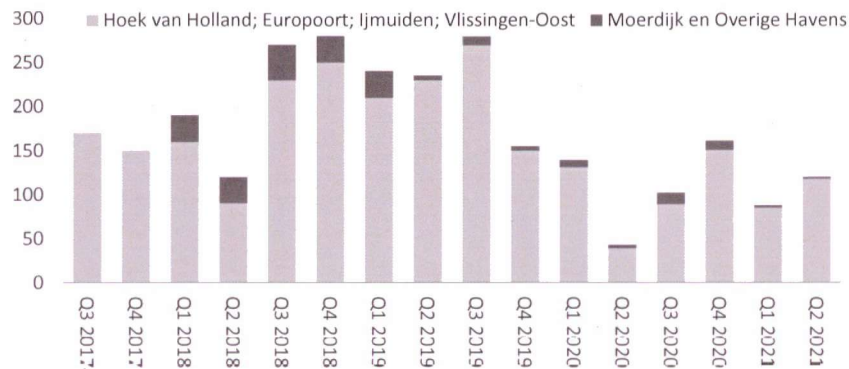
Hoeveel criminele vreemdelingen vertrekken weer?

Het vertrek van criminele vreemdelingen is een onderdeel van ketenbrede vertrekcijfers. In 2021 zijn ongeveer 480 criminele vreemdelingen vertrokken tijdens of aansluitend aan hun gevangenisstraf. Het aandeel criminele vreemdelingen dat onder toezicht van de overheid Nederland heeft verlaten, is 69%. Het kan daarbij gaan om vreemdelingen die zelfstandig zijn vertrokken, of Nederland gedwongen hebben verlaten. Het aandeel vreemdelingen dat op eigen gelegenheid is vertrokken bedraagt 31%. Sinds 2012 komen zij niet meer in aanmerking voor voorwaardelijke Invrijheidstelling. Wel kunnen zij ervoor kiezen om de opgelegde vrijheidsstraf te onderbreken op voorwaarde dat zij Nederland verlaten en niet meer terugkomen. Komen zij wel terug, dan moeten zij de resterende straf alsnog uitzitten.

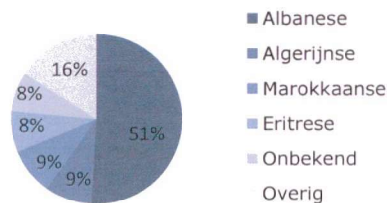
(Bron: Dienst Terugkeer en Vertrek, afgerond op tientallen)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Hoek van Holland	270	730	630	450	400	210	110
Europoort	10	250	50	130	240	90	70
IJmuiden	0	90	130	50	40	10	10
Vlissingen	0	0	10	10	10	20	<5
Moerdijk				90	30	30	<5
Diverse overige havens				40	10	10	<5
VK	230	210	90	100	180	90	20
Totaal	500	1280	910	860	910	450	210

Aantal mensen dat illegaal de oversteek naar het VK probeert te maken

Nationaliteit mensen die illegaal de oversteek naar het VK proberen te maken

Waar worden de mensen die via Nederlandse havens illegaal het Verenigd Koninkrijk proberen te bereiken aangetroffen?

In 2021 werden ongeveer 110 mensen aangetroffen in Hoek van Holland, ongeveer 70 mensen in Europoort, 10 mensen in IJmuiden, <5 mensen in Vlissingen-Oost en <5 mensen in Moerdijk. Er werden <5 mensen aangetroffen in de overige havens.

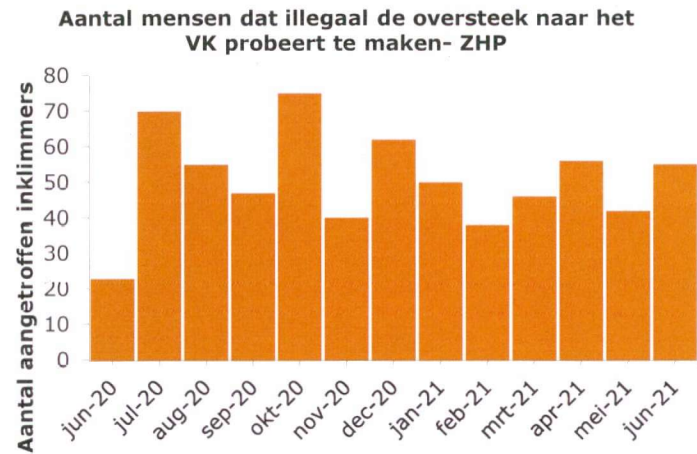
Van de 210 mensen die in 2021 het Verenigd Koninkrijk illegaal probeerden in te reizen of zijn in gereisd is 90% aangetroffen in Nederland. In 2020 was dit 80% en in 2019 81%.

(Bron: Koninklijke Marechaussee, afgerond op tientallen)

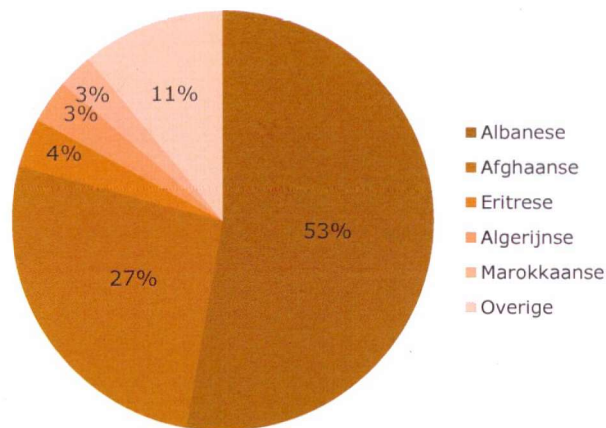
Welke nationaliteit hebben mensen die via Nederlandse havens het Verenigd Koninkrijk proberen te bereiken?

De meeste mensen die de afgelopen 13 maanden illegaal de oversteek naar het Verenigd Koninkrijk probeerden te maken, hadden 51% de Albanese, 9% de Algerijnse, 9% de Marokkaanse, 8% de Eritrese, 8% was Onbekend en 16% had een overige nationaliteit.

(Bron: Koninklijke Marechaussee)

Nationaliteit mensen die illegaal de oversteek naar het VK proberen te maken- ZHP

Hoeveel mensen proberen via Nederlandse havens illegaal het Verenigd Koninkrijk te bereiken? (ZHP)

Van juni 2020 t/m juni 2021 zijn er ongeveer 660 mensen aangetroffen door de Zeehavenpolitie (ZHP) die via een Nederlandse haven illegaal het Verenigd Koninkrijk probeerden te bereiken of hebben bereikt. Sinds begin 2019 is er begonnen met het mogelijk maken van het bijhouden van registraties van inklimincidenten in het binnenland, deze worden nog kwalitatief verbeterd. Omdat er verschillen bestaan tussen de definities en registratie van inklimmers kunnen de afzonderlijke cijfers van de KMar en de Zeehavenpolitie niet bij elkaar worden opgeteld zonder een vertekend beeld op te leveren.

(Bron: Zeehavenpolitie, afgerond op tientallen)

Welke nationaliteit hebben mensen die via Nederlandse havens het Verenigd Koninkrijk proberen te bereiken? (ZHP)

Van de mensen die tussen juni 2020 en juni 2021 illegaal de oversteek naar het Verenigd Koninkrijk probeerden te maken, had 53% de Albanese, 27% de Afghaanse, 4% de Eritrese nationaliteit en 3% de Marokkaanse nationaliteit. Verder had 11% een overige nationaliteit.

(Bron: Zeehavenpolitie)

Hoeveel overlastgevende & criminele asielzoekers staan op de Top-X lijst?

Wat is de Top-X aanpak?

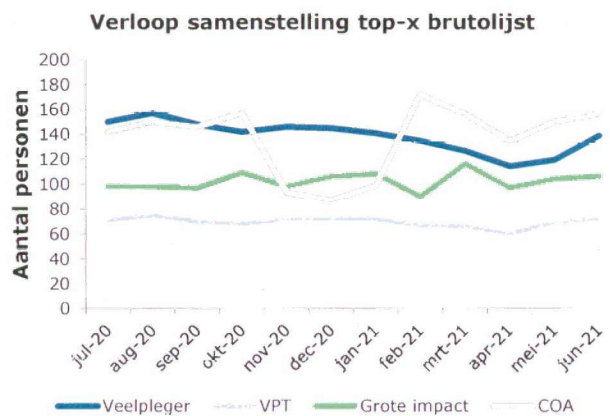
Nederland biedt veiligheid aan mensen die vluchten voor oorlog of geweld. Een kleine groep asielzoekers zorgt voor overlast en/of criminaliteit en zet het draagvlak voor vluchtelingen die onze hulp echt nodig hebben onder druk. De overheid neemt verschillende maatregelen om overlastgevende asielzoekers hard aan te pakken. De Top-X aanpak maakt hier onderdeel van uit.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid maakt een landelijke lijst met asielzoekers die overlastgevend en/of crimineel gedrag vertonen: de Top-X lijst. Deze lijst wordt iedere maand gemaakt op basis van gegevens van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en de politie. Betrokken partijen als het COA, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Dienst Terugkeer en Vertrek en de politie bespreken welke personen op de lijst een persoonsgerichte aanpak krijgen en welke maatregelen daarbij passen. Deze maatregelen kunnen per persoon verschillen. De Top-X aanpak is dus een individuele probleemaanpak voor de groep overlastgevende en/of criminele asielzoekers.

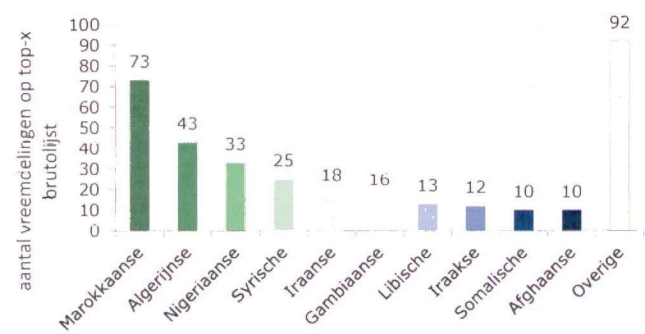
Wanneer komt een asielzoeker op de Top-X lijst?

Een asielzoeker komt op de Top-X lijst als hij of zij bij het COA verblijft en aan een of meer van de onderstaande criteria voldoet:

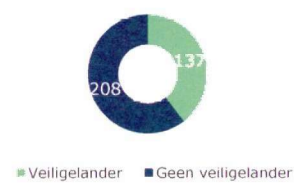
1. Is veelpleger door in de afgelopen drie jaar vijf of meer registraties van verdenkingen van misdrijven of overtredingen op naam gekregen te hebben in de Basisvoorziening Handhaving.
2. Heeft in de afgelopen drie jaar één of meer registraties van verdenkingen van misdrijven met een grote impact. Dit zijn misdrijven in de categorieën: geweld, overvallen, straatroof, woninginbraak, moord, afpersing en zedenmisdrijven.
3. Heeft in de afgelopen drie jaar één of meer registraties van verdenkingen van geweldsmisdrijven tegen personen met een publieke taak en politieambtenaren.
4. Heeft vijf of meer agressie- en/of geweldsincidenten op een COA-locatie in de afgelopen 12 maanden op zijn/haar naam staan of vertoont overlastgevend gedrag met grote tot zeer grote impact op medewerkers, medebewoners en/of omgeving.

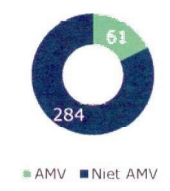
Aantal vreemdelingen op top-x brutolijst en verblijfsduur per nationaliteit

Aandeel veiligelanders

Aandeel AMV

Verloop samenstelling top-X lijst

De top-x lijst van juni bevat weer meer vreemdelingen dan vorige maand: van 335 vreemdelingen in mei naar 345 in juni); dat is ongeveer 1% van de totale bezetting van het COA (peilmoment is eerste dag van de maand). Gemiddeld stonden er de afgelopen 12 maanden 333 vreemdelingen op de top-x lijst

In de grafiek hiernaast is het verloop te zien van iedere categorie overlastgevende en/of criminele asielzoekers die op de top-x lijst staan. Na een daling in april is er nu weer een stijging te zien in alle categorieën. Een vreemdeling kan in meerdere categorieën zitten, dus de aantallen tellen niet op tot het totaal aantal vreemdelingen op de lijst. De afname van de aantallen overlastgevende asielzoekers op de COA-lijst in de maanden november tot januari is destijds veroorzaakt door een onjuiste aanlevering van informatie voor de overzichten. Uiteraard waren de betrokkenen wel bekend bij het COA.

Aantal vreemdeling top-X lijst per nationaliteit

In de grafiek hiernaast is de top-10 nationaliteiten te zien van de groep vreemdelingen die deze maand (peildatum: eerste dag van de maand) op de top-x lijst staan. Deze maand komen veruit de meeste vreemdelingen uit Marokko: 73 van de 345 personen. Op plek twee vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit (43 personen) en op de derde plek 33 vreemdelingen met de Nigeriaanse nationaliteit.

Samenstelling doelgroepen top-X lijst

137 vreemdelingen op de lijst komen uit een veilig land (40%). Het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) op de top-x lijst is 61, ofwel 18%. Het is mogelijk dat een vreemdeling in beide categorieën past.

Sinds kort is Algerije geen veilig land van herkomst meer. Hierdoor kan het zijn dat het aandeel veiligelanders lager is dan eerder gerapporteerd in bijvoorbeeld het incidentenoverzicht 2020.

Dit document is een reactie op het schriftelijke verzoek van de informateurs om de beschikbare gegevens met betrekking tot criminaliteit en overlast door asielzoekers weer te geven.

Een kleine groep asielzoekers zorgt voor overlast en/of criminaliteit. Dit ondermijnt het draagvlak voor de opvang en het belast de keten en de lokale omgeving. De groep overlastgevers betreft niet alleen vreemdelingen die in Nederland worden verdacht van het plegen van een misdrijf, maar ook incidenten waarbij een bewoner de wet en/of de COA-huisregels overtreedt. De zwaarte van de incidenten kan dus verschillen. Voorbeelden van overlastgevend en/of crimineel gedrag van asielzoekers zijn diefstal, agressie, geweld en zwartrijden in het openbaar vervoer. Afhankelijk van de aard en locatie van de overlast zijn meerdere partijen aan zet om maatregelen te treffen. Zo kunnen openbaar vervoerders een vervoersverbod opleggen en is het aan de strafrechtketen om naar aanleiding van aangifte strafrechtelijke maatregelen op te leggen.

Er is reeds een breed instrumentarium aan maatregelen ontwikkeld om overlast aan te pakken. Deze maatregelen zijn in november 2020 gebundeld in een zogenoemde Toolbox¹. Medewerkers in de migratieketen en de strafrechtketen kunnen er gebruik van maken, maar ook gemeenten, winkeliers, openbaar vervoerders en andere betrokkenen. Samen met deze stakeholders worden de maatregelen door J&V waar mogelijk verbeterd en uitgebreid. Momenteel bestaat het instrumentarium uit onder meer de volgende maatregelen:

- Asielaanvragen en vertrekprocedures van overlastgevers worden versneld afgedaan;
- Overlastgevers kunnen tijdelijk worden overgeplaatst naar een sobere time-outplek waar betrokkene tijdelijk apart wordt gezet;
- Bij overlast met zeer grote impact kan een overlastgever overgeplaatst worden naar de speciale Handhaving- en Toezichtlocatie in Hoogeveen. Dit gaat gepaard met een gebiedsgebod, waardoor men zich alleen op deze locatie mag begeven;
- Asielzoekers uit veilige landen van herkomst wier asielaanvraag door de IND wordt behandeld in spoor 2 en die met hun relatief kansarme asielaanvraag en hun relatief veelvoorkomende overlastgevende gedrag een grote belasting vormen op de partijen uit de migratieketen, worden sinds september 2020 versoberd opgevangen;
- Nidos en het COA hebben een ontwikkelagenda opgesteld ten behoeve van een gezamenlijk plan van aanpak voor overlastgevende amv's.
- Er zijn inmiddels 4 speciale ketenmariniers aangesteld om de samenwerking in de aanpak tussen diverse betrokken partijen te versterken en de overlast verder te bestrijden;
- De ketenmariniers hebben een zogenoemde Top-X aanpak ontwikkeld om de meest hardnekkige overlastgevers in beeld te krijgen en onder verscherpt toezicht te stellen. Waar nodig worden zij van een individuele aanpak voorzien. De ketenmariniers werken sinds 1 mei landelijk met de Top-X aanpak;
- De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft in 2020 en in 2021 beide jaren een bedrag van 1 miljoen euro beschikbaar gesteld voor gemeenten om lokale maatregelen te treffen voor de aanpak van overlastgevende asielzoekers middels een specifieke uitkering (SPUK);
- Bij crimineel gedrag wordt er aangifte gedaan en is de strafrechtketen aan zet om maatregelen te treffen. Omdat de aangiftebereidheid belangrijk is in de aanpak van overlast, wordt het belang hiervan voortdurend benadrukt;

---

¹ Kamerstukken vergaderjaar 2020-21, 19637 nr. 2671

Het samenbrengen van de gegevens van organisaties uit zowel de migratieketen als de strafrechtketen is complex en daarmee arbeidsintensief. Om die reden zijn afspraken gemaakt voor gestandaardiseerde rapportages. De gegevens worden in de volgende rapportages onderverdeeld; Top X, het incidentenoverzicht en de rapportagebrief internationale misdrijven.

Top-X

Samen met onder meer het COA, de DT&V, de IND, de politie, het Openbaar Ministerie en gemeenten wordt ingezet op een harde aanpak van overlast. Hiertoe is de afgelopen jaren een breed palet aan maatregelen ontwikkeld. De Top-X aanpak maakt hier onderdeel van uit.

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid maakt een overzicht van asielzoekers die overlastgevend en/of crimineel gedrag vertonen, te weten de Top-X. Dit overzicht wordt gemaakt op basis van gegevens van het COA en de politie. Betrokken partijen als het COA, de IND, de DT&V en de politie bespreken welke personen een individuele aanpak krijgen en welke maatregelen daarbij passen. Deze maatregelen kunnen per persoon verschillen. De Top-X aanpak is dus een individuele probleemaanpak voor de groep overlastgevende en/of criminele asielzoekers.

Ieder kwartaal wordt in de kerncijfers asiel en migratie ingegaan op Top-X aanpak De meest recente kwartaaleditie van de kerncijfers betreft juni 2021 (bijlage 1). Deze Top-X lijst van juni bevatte 345 vreemdelingen, dat is ongeveer 1% van de totale bezetting van het COA. Gemiddeld stonden er de afgelopen 12 maanden 333 vreemdelingen op de Top-x lijst.²

Incidentenoverzicht

Dit incidentenoverzicht heeft als doel het geven van een kwantitatief inzicht in het aantal geregistreerde incidenten op COA-locaties en misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht, met als doel inzicht te geven in de overlast en criminaliteit onder vreemdelingen op landelijk niveau (bijlage 2) De doelgroep betreft vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven. Hieronder wordt de samenvatting van de incidentenrapportage 2020 uiteengezet.³ Het incidentenoverzicht van 2020 is opgesteld door het Ministerie van Justitie en Veiligheid in samenwerking met het WODC. Vanaf volgend jaar wordt het incidentenoverzicht door het WODC opgesteld.

Incidenten op COA locaties

Het aantal incidenten op COA-locaties is vorig jaar gedaald, zo blijkt uit het incidentenoverzicht over het jaar 2020. Er is sprake van een incident als een bewoner de wet en/of de COA-huisregels overtreedt. Dat kan iets kleins zijn, zoals het niet schoonmaken van de eigen leefruimte, roken in de eigen kamer, of een groter incident zoals gebruik van fysiek geweld. In 2020 zijn er totaal 16.262 incidenten geregistreerd, vorig jaar waren dat er 17.487 (7% daling). De daling van het aantal incidenten deed

---

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/08/05/kerncijfers-asiel-en-migratie-juni-2021>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/07/07/incidentenoverzicht-2020>

zich het sterkst voor bij het overtreden van de COA-huisregels. Hier was in 2020 ten opzichte van 2019 sprake van een daling van 9.609 incidenten naar 757. Deze daling geldt echter niet voor de categorie incidenten 'agressie en geweld tegen personen', het aantal fysieke incidenten is in 2020 toegenomen naar 1.923 ten opzichte van 1.823 in 2019. Het aantal suïcides is gestegen van twee gevallen in 2019 naar 7 in 2020. Ook het aantal keer dat door het COA een maatregel is opgelegd, is gestegen, met 5% ten opzichte van 2019. Dit kunnen maatregelen zijn als inhouden van leefgeld of voeren van een correctiegesprek.

Strafbare feiten

Strafbare feiten, zoals diefstal of zwaar geweld, worden geregistreerd door de politie. In het totaal aantal door de politie geregistreerde verdenkingen van misdrijven voor vreemdelingen die op enig moment in 2020 op een COA-locatie verbleven, is een daling te zien van 12% ten opzichte van vorig jaar. Het gaat hierbij om 4.420 registraties in 2020 ten opzichte van 4.996 misdrijven in 2019 waarbij een vreemdeling die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleef als verdachte voorkwam. De grootste daling is te zien in het aantal vermogensmisdrijven. Zowel het aantal registraties van diefstallen met geweld als die zonder geweld is met 17% gedaald. Het aantal in de categorie moord en doodslag en zware mishandeling is niet gedaald. Dat aantal is, voor wat betreft pogingen in de categorie moord en doodslag gestegen van 30 in 2019 naar 32 in 2020. In 2020 waren er 2 registraties van voltooide misdrijven in de categorie moord en doodslag. Dat aantal was hetzelfde in 2019. Het aantal registraties van zware mishandeling is gestegen naar 94 in 2020, in 2019 waren dat er 56. In 59% van alle gevallen was de verdachte een vreemdeling uit een veilig land. Dat was in 2019 ook 59%.

De meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen die in 2020 van een misdrijf werden verdacht zijn in onderstaande tabel weergegeven. Zo had bijvoorbeeld 25% van de vreemdelingen die verdacht werd van een misdrijf had de Algerijnse nationaliteit en 22% de Marokkaanse nationaliteit.

Tabel: Meest voorkomende nationaliteiten onder vreemdelingen die door de politie in 2020 werden verdacht van een misdrijf (Bron: Politie en JenV)

Nationaliteit	Aandeel binnen de groep verdachten
Algerijnse	25%
Marokkaanse	22%
Tunesische	5%
Libische	5%
Syrische	5%
Nigeriaanse	4%
Iraanse	3%
Georgische	3%
Iraakse	2%
Belarussische	2%
Andere nationaliteiten	23%
Totaal	100%

Aan de DT&V overgedragen

De ketenprocesbeschrijving Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) wordt gehanteerd bij vreemdelingen die in Nederland worden verdacht van het plegen van een misdrijf en/of hiervoor zijn veroordeeld. Onder vreemdelingen die conform de ketenprocesbeschrijving VRIS aan de DT&V zijn overgedragen, vallen ook vreemdelingen met een asielachtergrond. Dat wil zeggen dat zij op enig moment een verblijfsaanvraag in Nederland hebben ingediend. Een veroordeling voor een strafbaar feit leidt echter niet automatisch tot verblijfsrechtelijke consequenties. Dit heeft tot gevolg dat niet alle vreemdelingen, die vallen onder de definitie van de ketenprocesbeschrijving VRIS Nederland moeten verlaten.

In 2021 (t/m 31 augustus jl.) zijn ongeveer 640 criminele vreemdelingen vertrokken tijdens of aansluitend aan hun gevangenisstraf. Het aandeel criminele vreemdelingen dat Nederland aantoonbaar heeft verlaten is 450 (70%). Het kan daarbij gaan om vreemdelingen die zelfstandig zijn vertrokken, of Nederland gedwongen hebben verlaten.

Via de Kerncijfers Asiel en Migratie wordt maandelijks gerapporteerd over het vertrek van Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) (bijlage 3). Deze cijfers zijn een actualisatie van de cijfers die te vinden zijn in hoofdstuk 5.2 van het Incidentenoverzicht 2020.⁴

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/10/04/kerncijfers-asiel-en-migratie-augustus-2021>

Rapportagebrief internationale misdrijven

In deze brief (bijlage 4) wordt jaarlijks uiteengezet hoe de Nederlandse aanpak van internationale misdrijven is vormgegeven en welke resultaten de ketenpartners hebben behaald (zowel in het vreemdelingenrecht als in het strafrecht). De meest recente brief "internationale misdrijven" is op 27 okt. jl gepubliceerd. Daarin is te lezen dat in het jaar 2020 aan 20 asielzoekers artikel 1F Vluchtelingenverdrag is tegengeworpen. Dit artikel sluit asielzoekers uit van rechtmatig verblijf omdat de IND ernstige redenen aanwezig acht dat die persoon internationale misdrijven (zoals oorlogsmisdrijven) heeft gepleegd. Artikel 1F is een vreemdelingrechtelijke maatregel. Strafrechtelijke vervolging vindt soms plaats, maar blijkt zeker niet in alle gevallen mogelijk.⁵

---

⁵<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/10/27/tk-rapportagebrief-internationale-misdrijven-2020>

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Incidentenoverzicht 2020

Incidenten op COA-locaties en misdrijven
waarvan vreemdelingen worden verdacht

Incidentenoverzicht 2020

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Doelgroep	6
2.1	<i>Vreemdelingen van wie het COA een incident of maatregel registreerde</i>	7
2.2	<i>Vreemdelingen die op enig moment op een COA-locatie verbleven</i>	7
2.2.1	<i>Doelgroep omvang en beschrijving: vreemdelingen op een COA-locatie</i>	8
2.3	<i>Vreemdelingen die verblijfsrechtelijke consequenties hebben ondervonden</i>	10
3	Incidenten op COA-locaties	11
3.1	<i>Door het COA geregistreeerde incidenten</i>	12
3.1.1	<i>Aantal registraties</i>	12
3.1.2	<i>Betrokken vreemdelingen</i>	13
3.2	<i>Door het COA opgelegde maatregelen</i>	15
3.2.1	<i>Aantal maatregelen</i>	15
3.2.2	<i>Betrokken vreemdelingen</i>	16
4	Registraties van misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht	19
4.1	<i>Door de politie geregistreeerde misdrijven</i>	20
4.1.1	<i>Aantal registraties</i>	20
4.1.2	<i>Verdachte vreemdelingen</i>	23
4.2	<i>Door het OM in behandeling genomen feiten</i>	25
4.2.1	<i>Aantal feiten</i>	28
4.2.2	<i>Verdachte vreemdelingen</i>	28
4.3	<i>Door een rechter behandelde feiten</i>	30
4.3.1	<i>Aantal feiten</i>	31
4.3.2	<i>Schuldig bevonden vreemdelingen</i>	35
5	Verblijfsrechtelijke consequenties van criminaliteit door vreemdelingen	37
5.1	<i>Door de IND ingetrokken en afgewezen verblijfsvergunningen asiel</i>	38
5.2	<i>Aan de DT&V overgedragen vreemdelingen</i>	39

1 Inleiding

Dit incidentenoverzicht heeft als doel het geven van een kwantitatief inzicht in het aantal geregistreerde incidenten op COA-locaties en misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht in 2019 en 2020, om inzicht te geven in de overlast en criminaliteit onder vreemdelingen op landelijk niveau. De doelgroep betreft vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven. De opzet van dit incidentenoverzicht is niet gewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Het incidentenoverzicht is een coproductie van organisaties uit de migratieketen: het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) en de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) die ieder op hun terrein een eigen rapportage aanleveren, in samenwerking met de politie, het Openbaar Ministerie (OM) en de Raad voor de rechtspraak (Rvdr). Het incidentenoverzicht is vervolgens samengesteld op basis van de data en gegevens van deze partijen in de migratie- en de strafrechtketen.

Voor een goede duiding van de cijfers in het incidentenoverzicht is het van belang op te merken dat de data komt uit de operationele registratiesystemen van bovengenoemde betrokken organisaties in de migratie- en strafrechtketen. Deze systemen zijn ingericht voor het primaire proces en niet (primair) bedoeld voor rapportagedoeleinden. Hier moet bij de interpretatie van de cijfers rekening mee worden gehouden.

De gegevens betreffen daarnaast een momentopname. In dit incidentenoverzicht is uitgegaan van peilmomenten in februari/maart 2021. Dit betekent dat het overzicht andere cijfers zal laten zien wanneer het op een later moment opnieuw wordt samengesteld. Veranderingen ontstaan bijvoorbeeld wanneer vervolgstappen zijn gezet in het onderzoek van de politie of in het strafproces van een vreemdeling, maar ook door administratieve correcties. Het incidentenoverzicht wordt jaarlijks geactualiseerd, waarbij elk jaar de beide rapportagejaren die worden weergegeven worden geüpdatet en het incidentenoverzicht dus per rapportage verschillende cijfers kan laten zien.

Verder maakt het incidentenoverzicht gebruik van verschillende gegevens uit afzonderlijke bronnen. Dit heeft tot gevolg dat de cijfers met betrekking tot incidenten op het COA en die uit de strafrechtketen niet één op één met elkaar te vergelijken zijn of bij elkaar zijn op te tellen. Dit geldt ook binnen de strafrechtketen, voor de cijfers van de politie, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Rechtspraak.

Het jaar 2020 was een buitengewoon jaar. Een groot aantal processen in de vreemdelingen- en de strafrechtketen zijn geraakt door de COVID pandemie. Vanwege reisbeperkingen is het aantal vreemdelingen dat naar Nederland is gereisd om een asielaanvraag in te dienen gedaald en is het moeilijker geworden voor de DT&V om vreemdelingen uit te zetten. Rechtbanken hebben zittingen moeten uitstellen en meerdere lockdowns hebben de bewegingsvrijheid van zowel Nederlanders als vreemdelingen beperkt. Het is moeilijk om in kaart te brengen in welke mate dit invloed heeft gehad op de incidenten en misdrijven waarover in dit overzicht gerapporteerd is, maar het is duidelijk dat de lezer bij het interpreteren van de gegevens in dit overzicht rekening moet houden met de omstandigheden in het afgelopen jaar.

2

Doelgroep

2.1 Vreemdelingen van wie het COA een incident of maatregel registreerde

De incidenten op COA-locaties hebben betrekking op COA-bewoners waarvoor het COA in het rapportagejaar een incident registreerde (paragraaf 3.1) en/of op COA-bewoners die in het rapportagejaar door het COA een maatregel opgelegd kregen (paragraaf 3.2). Hierbij worden ook steeds de tien meest voorkomende nationaliteiten vermeld¹, alsmede het percentage vreemdelingen met de nationaliteit van een veilig land van herkomst² en het percentage alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv)³. Anders dan gebruikelijk in de migratieketen worden de cijfers in hoofdstuk 3 niet afgerond, omdat ook categorieën met kleine aantallen relevant zijn.

In hoofdstuk 3 wordt daarnaast steeds het aantal vreemdelingen dat een COA-incident veroorzaakte respectievelijk een maatregel opgelegd kreeg, afgezet tegen de totale doelgroep van vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven. Zoals ook zal worden toegelicht in paragraaf 2.2, biedt deze opzet de mogelijkheid om de twee rapportagejaren beter met elkaar te vergelijken. Kanttekening hierbij, is dat percentages over kleine aantallen een uitvergroot beeld van de werkelijkheid kunnen geven.

2.2 Vreemdelingen die op enig moment op een COA-locatie verbleven

De registraties van misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht hebben betrekking op vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven⁴. Dit betreft alle vreemdelingen waarop de Regeling verstrekkingen asielzoekers (Rva) van toepassing is en vreemdelingen die op een gezinslocatie of een vrijheidsbepalende locatie verblijven.

Voor deze doelgroep wordt achtereenvolgens weergegeven:

- registraties door de politie van misdrijven waarvan deze groep vreemdelingen wordt verdacht en waarvan is kennisgenomen in het rapportagejaar⁵ (paragraaf 4.1),
- door het OM in behandeling genomen feiten waarvan deze groep vreemdelingen wordt verdacht⁶ (paragraaf 4.2),
- de afdoening in eerste aanleg van deze feiten door een rechter (paragraaf 4.3).

¹ Tevens is een weergave hoe de nationaliteit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit die in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven. Omdat niet alle nationaliteiten worden weergegeven, worden overige nationaliteiten in de tekst toegelicht, waarbij het aandeel van deze nationaliteit ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en de doelgroep ten minste bestond uit tien vreemdelingen.

² Zie lijst van veilige landen van herkomst van april 2020, www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/lijst-van-veilige-landen-van-herkomst.

³ Hiervoor wordt de amv-indicatie van het COA gehanteerd, waarbij ook vreemdelingen die alleen op een eerder moment in het rapportagejaar de amv-indicatie hadden zijn meegeteld.

⁴ Deze wijze wijkt af van de gebruikelijke manier waarop het COA rapporteert over de bezetting, normaliter brengt het COA op vaste maandelijkse peildata de bezetting in beeld. Voor het incidentenoverzicht is gekozen ook vreemdelingen die tussen twee peildata in de COA-opvang verblijven, mee te nemen in de rapportage.

⁵ Er is geen koppeling tussen de datum waarop een misdrijf waarvan een vreemdeling wordt verdacht is gepleegd, en de dagen waarop een vreemdeling op een COA-locatie verbleef.

⁶ Alle misdrijven waarvan de politie in het rapportagejaar heeft kennisgenomen en die als zaak zijn ingestroomd bij het OM worden in deze cijfers meegenomen, onafhankelijk van het moment (wel of niet in het rapportagejaar) waarop deze bij het OM dan wel de ZM zijn behandeld.

Ook hier is het aantal vreemdelingen dat van een misdrijf wordt verdacht dan wel daarvoor veroordeeld steeds afgezet tegen de totale doelgroep, om de twee rapportagejaren beter met elkaar te vergelijken. Bij ieder van de paragrafen worden daarnaast de tien meest voorkomende nationaliteiten vermeld, alsmede het percentage vreemdelingen met de nationaliteit van een veilig land van herkomst en het percentage alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv).

Net als in hoofdstuk 3, 'Incidenten op COA-locaties', zullen de cijfers in hoofdstuk 4, 'Registraties van misdrijven waarvan vreemdelingen worden verdacht', niet worden afgerond, omdat een aantal (sub)categorieën met zeer kleine aantallen (bijvoorbeeld misdrijven tegen het leven) zo relevant is dat afronding niet wenselijk is. Zoals aangegeven in de inleiding moet evenwel rekening worden gehouden met beperkingen in de precisie van de gerapporteerde aantallen. De aantallen moeten daarom vooral worden beschouwd als een indicatieve beschrijving van de criminaliteit onder vreemdelingen. Omwille van de leesbaarheid en consistentie van de tabellen met misdrijven en feiten worden steeds ook de subcategorieën die dit jaar leeg zijn, toch getoond, omdat het mogelijk is dat in een toekomstig rapportagejaar wel van een dergelijk misdrijf wordt kennisgenomen door de politie.

2.2.1 Doelgroep omvang en beschrijving: vreemdelingen op een COA-locatie

In elke paragraaf worden de cijfers weergegeven voor vreemdelingen die op enig moment in 2019 en 2020 op een COA-locatie verbleven. In totaal bestond de doelgroep⁷ in 2020 uit 49.160 vreemdelingen ten opzichte van 54.926 vreemdelingen in 2019. Dit is een daling van 5.766, ofwel 10%. Uit een vergelijking van beide rapportagejaren blijkt dat 58% van de doelgroep in 2020 óók in 2019 tot de doelgroep behoorde, en dus zowel in 2019 als in 2020 op een COA-locatie verbleef⁸.

Hierbij geldt dat de doelgroep in 2020 weliswaar is gedaald met 10% ten opzichte van 2019, maar dat in 2020 meer vreemdelingen *tegelijkertijd* op een COA-locatie verbleven en de duur van het verblijf op een COA-locatie langer was. Tabel 2.1 laat zien dat op de maandelijkse peilmomenten gemiddeld 2.510 meer vreemdelingen op een COA-locatie verbleven (afgerond op tientallen) ten opzichte van 2019, ofwel een stijging van gemiddeld 10%.

⁷ Als gesproken wordt over een bepaald aantal vreemdelingen, dan zijn de vreemdelingsnummers 'ontdubbeld' om tot dit aantal te komen. Dat wil zeggen dat een vreemdeling die in 2019 twee incidenten veroorzaakte, een keer wordt meegerekend als wordt geteld hoeveel vreemdelingen er waren die dat jaar een incident veroorzaakten. Mocht deze vreemdeling zowel in 2019 als in 2020 een incidenten veroorzaakt hebben, dan wordt deze persoon een keer meegerekend in 2019 en een keer in 2020.

⁸ Zie paragraaf 3.2.4. Opvang in de Rapportage Vreemdelingen (RVK) 2020 voor meer cijfermatig inzicht in de opvang op COA-locaties in 2019 en paragraaf 4.4.3 (de Staat van Migratie 2020) voor meer cijfermatig inzicht in de opvang op COA-locaties in 2020, zoals de verdeling van de bezetting naar verblijfsduur. De aantallen kunnen iets afwijken, door de verschillende peildata.

Aantal bezetting	2019	2020	Vershil
Januari	22.880	27.600	21%
Februari	23.030	27.640	20%
Maart	23.610	27.340	16%
April	23.700	27.070	14%
Mei	23.530	27.270	16%
Juni	24.250	26.810	11%
Juli	24.650	26.570	8%
Augustus	25.190	26.890	7%
September	26.200	27.510	5%
Oktober	26.740	27.850	4%
November	27.250	28.170	3%
December	27.280	27.770	2%
Gemiddeld	24.860	27.370	10%

Tabel 2.1 Bezetting op peildata in de centrale opvang (inclusief gezinslocaties en vrijheidsbeperkende locaties), afgerond op tientallen (Bron: COA)

In tabel 2.2 is te zien dat circa 12% van de doelgroep in 2020 de nationaliteit van een veilig land van herkomst had, ten opzichte van 13% in 2019. In 2020 was circa 2% van de doelgroep op enig moment in het rapportagejaar een alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv) in vergelijking met 4% in het jaar ervoor. Hierbij geldt dat een vreemdeling in beide categorieën kan vallen (en ook in beide jaren kan voorkomen).

	2019	2020
Nationaliteit veilig land van herkomst	13%	12%
amv	4%	2%

Tabel 2.2 Aandeel van vreemdelingen die verbleven op een COA-locatie met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's (Bron: COA en JenV)

Tabel 2.3 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien onder de vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 22% van deze vreemdelingen de Syrische nationaliteit had.

Nationaliteit	2020
Syrische	22%
Eritrese	10%
Iraanse	8%
Turkse	6%
Nigeriaanse	5%
Iraakse	4%
Afghaanse	4%
Jemenitische	4%
Algerijnse	3%
Marokkaanse	3%
Andere Nationaliteiten	31%
Totaal	100%

Tabel 2.3 Meest voorkomende nationaliteiten in 2020 (Bron: COA en JenV)

Tabel 2.4 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond.

Nationaliteit	2019
Syrische	18%
Eritrese	10%
Iraanse	8%
Nigeriaanse	5%
Turkse	5%
Iraakse	5%
Afghaanse	4%
Moldavische	3%
Algerijnse	3%
Marokkaanse	3%
Andere nationaliteit	35%
Totaal	100%

Tabel 2.4 Meest voorkomende nationaliteiten in 2019 (Bron: COA en JenV)

2.3 Vreemdelingen die verblijfsrechtelijke consequenties hebben ondervonden

Het hoofdstuk 'Verblijfsrechtelijke consequenties van criminaliteit door vreemdelingen' heeft betrekking op vreemdelingen met een asielachtergrond, ongeacht of zij in het rapportagejaar woonachtig waren op een COA-locatie. Enerzijds gaat het om vreemdelingen aan wie in het rapportagejaar door de IND het verblijf is geweigerd (afwijzing van de aanvraag dan wel intrekking van de verblijfsvergunning), omdat ze een gevaar vormen voor de openbare orde (paragraaf 5.1). Anderzijds gaat het om vreemdelingen met een asielachtergrond die conform de ketenprocesbeschrijving Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) aan de DT&V zijn overgedragen (paragraaf 5.2), beide onderdelen zullen nader in dit document worden toegelicht in hoofdstuk 5. Zoals gebruikelijk in de migratieketen (maar anders dan in de twee hierboven beschreven hoofdstukken) worden de cijfers in hoofdstuk 5 afgerond.

3

Incidenten op COA-locaties

3.1 Door het COA geregistreerde incidenten

Binnen het COA wordt onder een incident begrepen: een ongeplande gebeurtenis of situatie die het normale proces verstoort. Het betreft een gebeurtenis die een negatieve impact heeft op de bewoners, de omgeving of de medewerkers (van alle betrokken organisaties) op de locatie. De negatieve impact kan zowel groot als klein zijn. Incidenten met een relatief kleine negatieve impact zijn bijvoorbeeld het niet schoonhouden van de eigen leefruimte of het roken in de eigen kamer. Ongeacht de impact heeft een incident vaak gevolgen voor de leefbaarheid of veiligheid op een locatie.

Het COA registreert iedere gebeurtenis die als een incident wordt beschouwd. Registratie vindt plaats in het belang van (het borgen van) de veiligheid en leefbaarheid voor bewoners en medewerkers. Meer specifiek draagt de registratie van incidenten bij aan het (leren) kennen van de bewoners van de locatie en biedt het een beeld van hun historie van incidenten. Registratie dient de zorgvuldige en gedegen overdracht van informatie over een bewoner en is daarnaast van belang voor de onderbouwing van een door het COA op te leggen maatregel in het kader van het Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV). Zie voor het aantal opgelegde maatregelen paragraaf 3.2.

Het COA registreert een incident in een bepaalde categorie. In het geval dat een incident onder meerdere categorieën valt, wordt gekozen voor de categorie die de negatieve impact van het incident het beste weergeeft. Om dubbelingen in de registratie te voorkomen wordt een incident niet geregistreerd in alle categorieën waarbinnen het kan worden ondergebracht.

3.1.1 Aantal registraties

De onderstaande tabel geeft het overzicht van de door het COA geregistreerde incidenten, de impact van de incidenten is wisselend. Wanneer iemand zich een keer niet meldt (overtreden van COA-huisregels) heeft dat een andere impact dan wanneer iemand suïcide pleegt of wanneer iemand verbaal agressief is naar een persoon. In 2020 werden door het COA 16.262 incidenten geregistreerd, ten opzichte van 17.487 in 2019. Dit is een daling van 1225 geregistreerde incidenten, ofwel 7%. In tabel 3.1 wordt het aantal registraties per categorie (en per subcategorie van agressie en geweld tegen personen) weergegeven voor 2019 en 2020.

	2019	2020
1. Suïcide bewoner COA-opvanglocatie ⁹	2	7
2. Verbale suïcidedreiging op COA-opvanglocatie	1.198	783
3. Zelfbeschadiging vreemdeling op COA-opvanglocatie	590	464
4. Overtreden van COA-huisregels	10.366	9.609
5. Agressie en geweld tegen personen	5.331	5.399
5.1 Non-verbaal (agressieve houding of gebaren)	675	623
5.2 Verbaal (schelden, dreigen met woorden)	2.833	2.853
5.3 Fysiek (slaan, schoppen, trappen, steken e.d.)	1.823	1.923
Totaal	17.487	16.262

Tabel 3.1 Aantal geregistreerde incidenten (Bron: COA)

⁹ Alle vermoedelijke suïcides worden door het COA geregistreerd onder de categorie 'overlijden onnatuurlijke doodsoorzaak'. De GGD houdt bij in hoeveel overlijdensgevallen er daadwerkelijk sprake is van suïcide. Een arts dient (namelijk) vast te stellen dat er sprake is van suïcide. Deze info wordt met het COA gedeeld.

In bovenstaande tabel is te zien dat de daling van het aantal geregistreerde incidenten zich het sterkst voor doet in absolute aantallen als het gaat om het overtreden van de COA-huisregels. In dit kader zijn in 2020 757 minder incidenten geregistreerd dan in 2019, ofwel een daling van 7%. Het aantal suicides is gestegen van twee gevallen in 2019 naar 7 in 2020. Verbale suïcidereiging en gevallen van zelfbeschadiging zijn gedaald met respectievelijk 415 en 126 geregistreerde incidenten, ofwel 35% resp. 21%.

Ook met betrekking tot non-verbale agressie en geweld is een daling te zien van 52 geregistreerde incidenten, ofwel 8%. Verbale en fysieke agressie en geweld tegen personen zijn met respectievelijk 20 en 100 geregistreerde incidenten toegenomen, ofwel 1% resp. 6%.

3.1.2 Betrokken vreemdelingen

De hierboven weergegeven incidenten werden in 2020 veroorzaakt door in totaal 9.444 vreemdelingen (19% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2019 ging dit om 9.094 vreemdelingen (17% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2020 is er ten opzichte van 2019 een stijging van 350 vreemdelingen die betrokken waren bij COA-incidenten, ofwel een relatieve stijging van 4%. Niet iedereen die een incident veroorzaakt is overlastgever in de zin van de Top X aanpak¹⁰.

Hierbij geldt dat bij een incident meerdere vreemdelingen betrokken kunnen zijn, en andersom kan een vreemdeling meerdere incidenten veroorzaken. Gemiddeld genomen veroorzaakte een vreemdeling die in 2020 een incident veroorzaakte in dat jaar 1,8 incidenten, tegenover 1,9 incidenten in 2019.

In tabel 3.2 wordt voor de groep vreemdelingen die een incident veroorzaakte het aandeel vreemdelingen met een nationaliteit uit een veilige land van herkomst en het aandeel amv weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2020 en 2019 met elkaar vergeleken.

	2019	2020
Nationaliteit veilig land van herkomst	28%	21%
amv	12%	6%

Tabel 3.2 Aandeel vreemdelingen betrokken bij een COA-incident met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv (Bron: COA en JenV)

Tabel 3.3 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2020 een door het COA geregistreerde incident veroorzaakten. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 19% van deze groep de Syrische nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven. In dit geval veroorzaakte bijvoorbeeld 17% van de vreemdelingen met de Syrische nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven een incident.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat een incident veroorzaakte, dan is er ook een aantal nationaliteiten dat qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Tunesische (53%), Libische (42%), Malinese (40%), Saoedi-Arabisch (35%), Guinee-Bissause (32%), Jamaicaanse (32%),

¹⁰ De Top X aanpak is een individuele probleemaanpak voor een selecte (zware) groep overlast gevende en/of criminele asielzoekers.

Guineese (30%) en Cubaanse (29%) nationaliteit¹¹. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan hoeveel procent van de vreemdelingen met de betreffende nationaliteit in 2020 een incident veroorzaakte.

Nationaliteit	Percentage van vreemdelingen met een COA incident dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat een COA incident heeft
Syrische	19%	17%
Nigeriaanse	8%	30%
Algerijnse	8%	48%
Marokkaanse	7%	53%
Iraanse	7%	18%
Eritrese	5%	10%
Iraakse	4%	18%
Afghaanse	4%	18%
Gambiaanse	3%	41%
Jemenitische	3%	14%
Andere Nationaliteit	32%	17%
Totaal	100%	19%

Tabel 3.3 Meest voorkomende nationaliteiten onder de betrokken vreemdelingen bij COA-incidenten in 2020
(Bron: COA en JenV)

Tabel 3.4 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2019 de door het COA geregistreerde incidenten veroorzaakten. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat een incident veroorzaakte, dan is er ook een aantal nationaliteiten die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven tabel met de meest voorkomende nationaliteiten vallen, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Tunesische (53% van de 352 bewoners), Libische (42% van de 483 bewoners), Malinese (40% van de 60 bewoners), Saoedi-Arabisch (35% van de 20 bewoners), Guinee-Bissause (32% van de 28 bewoners), Jamaicaanse (32% van de 19 bewoners), Guineese (30% van de 470 bewoners) en Cubaanse (29% van de 68 bewoners) nationaliteit. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan hoeveel procent van de vreemdelingen per nationaliteit in 2020 een incident veroorzaakten van de COA bewoners met de betreffende nationaliteit¹².

¹¹ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een incident veroorzaakte ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de zeven in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 19 tot 563 vreemdelingen, waarvan er 6 tot 206 een COA-incident veroorzaakten.

¹² Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een incident veroorzaakte ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de acht in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 19 tot 483 COA bewoners, waarvan er 6 tot 205 een COA-incident veroorzaakten.

Nationaliteit	Percentage van vreemdelingen met een COA incident dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat een COA incident heeft
Syrische	12%	11%
Marokkaanse	10%	54%
Algerijnse	10%	50%
Nigeriaanse	7%	23%
Iraanse	7%	14%
Eritrese	6%	9%
Iraakse	5%	18%
Afghaanse	4%	15%
Libische	3%	44%
Gambiaanse	3%	29%
Andere nationaliteit	33%	14%
Totaal	100%	17%

Tabel 3.4 Meest voorkomende nationaliteiten COA onder de betrokken vreemdelingen bij COA-incidenten in 2019
(Bron: COA en JenV)

3.2 Door het COA opgelegde maatregelen

Een incident op een COA-locatie kan leiden tot het opleggen van een maatregel, op basis van het Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV). Een ROV-maatregel wordt opgelegd mede in het belang van het borgen van de veiligheid, leefbaarheid en beheersbaarheid op een locatie. Het doel van het opleggen van een maatregel is om het gedrag van een bewoner positief te beïnvloeden en herhaling van dit (negatieve) gedrag te voorkomen. De maatregel beoogt een bewoner bewust te maken van de plichten die hij heeft en te laten ervaren dat zijn gedrag ongewenst en ontoelaatbaar is. Een maatregel wordt ook opgelegd om daarmee andere bewoners te laten zien dat gedrag met een negatieve impact en gedrag waarmee de vrijheden van andere bewoners worden aangetast, niet wordt getolereerd en onaanvaardbaar is.

Het ROV kent verschillende (soorten) maatregelen – maatregelen 1 tot en met 11 – met een oplopende zwaarte om het mogelijk te maken een maatregel op te leggen die is toegesneden op de negatieve impact van het incident en het getoonde gedrag van de bewoner. De maatregelen variëren van het onthouden van het zakgeld gedurende 1, 2, 4 of 8 weken tot het onthouden van alle financiële verstrekkingen, en daarmee ook het verblijf in een opvanglocatie, gedurende 1, 2, 4, 8, 13 of 26 weken of in het uiterste geval definitief. Alvorens tot (tijdelijke) beëindiging van de opvang over te gaan wordt de politie en/of gemeente geïnformeerd.

3.2.1 Aantal maatregelen

In 2020 werd door het COA in totaal 7.237 keer een maatregel opgelegd, ten opzichte van 6.880 in 2019. Dit is een stijging van 357 opgelegde maatregelen, ofwel 5%. In tabel 3.5 wordt het aantal geregistreerde incidenten per maatregel weergegeven voor 2020 en 2019. De maatregelen hebben betrekking op de Regeling verstrekkingen asielzoekers (Rva) en de extra begeleiding en toezichtlocatie (ebt) of handhaving en toezichtlocatie¹³.

¹³ Zie www.coa.nl/nl/opvanglocaties-voor-extra-begeleiding-en-toezicht voor meer informatie over de ebt.

Het onthouden van alle Rva-verstrekingen betekent zowel de onthouding van de financiële verstrekkingen als ook het ontzeggen van de toegang tot de opvanglocatie. Verzekering tegen ziektekosten en WA lopen wel door. Echter, ten gevolge van het Haqbin arrest van het Europese Hof mag een COA-bewoner die onder de Opvangrichtlijn valt geen onderdak, eten en kleding ontnomen worden. Als de vreemdeling zelf niet in onderdak kan voorzien (bijvoorbeeld bij familie of vrienden), dan kan hij/zij gebruik maken van een time-out plek op een andere COA-locatie. Indien de vreemdeling wel zelf in onderdak voorziet, dan behoudt hij/zij het eetgeld.

Soort maatregel	2019	2020
ebtl of htl maatregel met eerdere incidenten	288	245
ebtl of htl maatregel zonder eerdere incidenten	69	38
1 week inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	3.874	3.845
2 weken inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	1.214	1.430
4 weken inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	639	859
1 week inhouding van alle Rva-verstrekingen	584	578
8 weken inhouding van max. het zakgelddeel v/h weekgeld	91	118
2 weken inhouding van alle Rva-verstrekingen	111	121
4 weken inhouding van alle Rva-verstrekingen	9	1
8 weken inhouding van alle Rva-verstrekingen	1	1
Permanente inhouding van alle Rva-verstrekingen		1
Totaal	6.880	7.237

Tabel 3.5 Aantal opgelegde maatregelen (Bron: COA)

3.2.2 Betrokken vreemdelingen

De hierboven weergegeven maatregelen werden opgelegd aan in totaal 4.427 vreemdelingen (9% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2019 ging het om 4.234 vreemdelingen (8% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). In 2020 is er ten opzichte van 2019 een stijging van 193 vreemdelingen, voor wie een maatregel is opgelegd, ofwel een relatieve stijging van 5%.

Hierbij geldt dat een vreemdeling in een jaar meerdere maatregelen opgelegd kan krijgen. Gemiddeld genomen kreeg een vreemdeling die in een van beide jaren een maatregel kreeg opgelegd in dat jaar 1,6 maatregelen opgelegd. Zonder afronding van het gemiddeld aantal maatregelen is hierin een percentuele stijging zichtbaar van 1%.

In tabel 3.6 wordt voor de groep vreemdelingen die een maatregel kreeg opgelegd het aandeel nationaliteiten uit veilige landen en het aandeel amv in deze groep weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2020 en 2019 met elkaar vergeleken.

	2019	2020
Nationaliteit veilig land van herkomst	32%	22%
amv	10%	4%

Tabel 3.6 Aandeel vreemdelingen met een opgelegde COA-maatregel met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's (Bron: COA en JenV)

Tabel 3.7 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien onder de vreemdelingen die in 2020 een maatregel kregen opgelegd. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 22% van deze groep de Syrische nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleef. In dit geval heeft bijvoorbeeld 9% van de vreemdelingen met de Syrische nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven een maatregel opgelegd gekregen.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit waaraan een maatregel is opgelegd, dan zijn ook hier een aantal nationaliteiten die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven tabel met de meest voorkomende nationaliteiten vallen, maar waarbij dit percentage hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Tunesische (35% van de 352 bewoners), Libische (25% van de 483 bewoners), Koeweitse (23% van de 13 bewoners), Malinese (22% van de 60 bewoners) en Cubaanse (21% van de 68 bewoners) nationaliteit. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan hoeveel procent van de vreemdelingen per nationaliteit in 2020 een maatregel kregen opgelegd in verhouding tot het aantal COA bewoners (doelgroep) met de betreffende nationaliteit¹⁴.

Nationaliteit	Percentage van vreemdelingen met een maatregel dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage van vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat een maatregel heeft
Syrische	22%	9%
Algerijnse	9%	25%
Marokkaanse	8%	26%
Nigeriaanse	7%	13%
Iraanse	6%	7%
Eritrese	5%	4%
Gambiaanse	4%	23%
Iraakse	3%	7%
Afghaanse	3%	7%
Onbekend	3%	11%
Andere nationaliteit	30%	7%
Totaal	100%	9%

Tabel 3.7 Meest voorkomende nationaliteiten onder betrokken vreemdelingen in 2020 (Bron: COA en JenV)

¹⁴ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit een maatregel kregen opgelegd, dat ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de vijf in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 13 tot 483 vreemdelingen, waarvan er 3 tot 122 een maatregel opgelegd kregen.

Tabel 3.8 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die in 2019 een maatregel kregen opgelegd. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat de Algerijnse nationaliteit in onderstaande tabel bovenaan staat, terwijl de Syrische nationaliteit in bovenstaande tabel bovenaan staat.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit waaraan een maatregel is opgelegd, dan is er nog een nationaliteit die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld: Burger van Trinidad en Tobago¹⁵. Van de vreemdelingen met die nationaliteit kreeg in 2019 19% een maatregel opgelegd.

Nationaliteit	Percentage van vreemdelingen met een maatregel dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage van vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat een maatregel heeft
Algerijnse	13%	30%
Syrische	12%	5%
Marokkaanse	12%	31%
Iraanse	6%	6%
Nigeriaanse	6%	8%
Eritrese	5%	4%
Libische	5%	31%
Iraakse	5%	8%
Afghaanse	3%	7%
Tunesische	3%	28%
Andere nationaliteit	30%	6%
Totaal	100%	8%

Tabel 3.8 Meest voorkomende nationaliteiten onder betrokken vreemdelingen in 2019 (Bron: COA en JenV)

¹⁵ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat een maatregel kreeg opgelegd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de in de tekst genoemde nationaliteit bestond de doelgroep uit 43 vreemdelingen, waarvan er 8 een maatregel opgelegd kregen.

4

Registraties
van misdrijven
waarvan
vreemdelingen
worden verdacht

4.1 Door de politie geregistreerde misdrijven

Van de vreemdelingen die op enig moment in het rapportagejaar op een COA-locatie verbleven is een deel door de politie als verdachte van een misdrijf aangemerkt. Deze cijfers zijn gebaseerd op de registratie door de politie in de Basisvoorziening Handhaving (BVH). Op basis van een eerste inschatting kent een individuele politieambtenaar in de BVH een bepaalde kwalificatie toe aan gebeurtenissen en aan de mogelijke verdachten daarvan. Op een later moment kan blijken dat zo'n eerste inschatting bijstelling vereist, omdat bijvoorbeeld nieuwe informatie beschikbaar is gekomen. Ook hoeft de kwalificatie van de politie niet overeen te komen met de kwalificatie die het OM later bij de juridische beoordeling aan het misdrijf geeft.

De telwijze die de politie hanteert gaat uit van het tellen van het zwaarste misdrijf uit een registratie. Dit betekent dat als er meerdere misdrijven in een registratie voorkomen, deze niet als meerdere misdrijven worden geteld maar als één misdrijf, waarbij het zwaarste misdrijf bepalend is voor de delict classificatie. Het totale aantal geregistreerde misdrijven gepleegd door vreemdelingen is niet bekend. Bij een groot aantal geregistreerde misdrijven wordt nooit een verdachte gevonden en dus is ook de nationaliteit van de dader niet bekend. Daarom wordt in dit incidentenoverzicht alleen gekeken naar de misdrijven waarbij iemand als verdachte is aangemerkt.

4.1.1 Aantal registraties

In 2020 werden door de politie 4.420 misdrijven geregistreerd waarbij een vreemdeling uit de doelgroep in de rol van verdachte voorkwam, ten opzichte van 4.996¹⁶ in 2019. Dit is een daling van 576 geregistreerde misdrijven, ofwel 12%. In tabel 4.1 wordt het aantal registraties per categorie (en waar van toepassing tevens per subcategorie) weergegeven voor 2020 en 2019. Het aantal geregistreerde verdenkingen van misdrijven op maatschappelijke klasse (het meest gedetailleerde niveau) is te vinden op Open Data Migratieketen¹⁷.

In tabel 4.1 wordt bij elke (sub)categorie daarnaast ook het aantal vreemdelingen aangemerkt als verdachte van een misdrijf weergegeven. Een geregistreerd misdrijf kan één of meerdere verdachte vreemdelingen betreffen en andersom kan eenzelfde vreemdeling ook bij meerdere geregistreerde misdrijven als verdachte aangemerkt zijn. Daarom wordt in de tabel onderscheid gemaakt tussen het totale aantal verdachten en het aantal vreemdelingen dat als unieke verdachte is aangemerkt. Hierbij zijn de vreemdelingen die als unieke verdachte zijn aangemerkt alleen uniek binnen de categorie, waardoor dit niet optelt naar het totaal dat op de onderste regel is weergegeven. Belangrijk om aan te merken is dat in dit stadium de betrokken vreemdeling door het OM nog niet als verdachte voor het geregistreerde misdrijf aangemerkt hoeft te zijn, en er in dat geval nog geen strafvervolgning is ingesteld door het OM en er dus ook van een berechting en een eventueel daaropvolgende veroordeling door een rechter nog geen sprake is.

¹⁶ In het incidentenoverzicht van 2019 werden 4.999 misdrijven geregistreerd, veranderingen kunnen ontstaan wanneer vervolgstappen zijn gezet in het onderzoek van de politie of in het strafproces van een vreemdeling.

¹⁷ Zie Open Data Migratieketen: <https://data.overheid.nl/communities/open-data-migratieketen/community/group/migratieketen-incidentenoverzicht>.

	2019			2020		
	Geregistreerde misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten	Geregistreerde misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten
1. Vermogensmisdrijven	3.569	4.776	2.273	2.996	3.986	1.729
1.1 Diefstal/verduistering en inbraak	3.299	4.446	2.171	2.735	3.655	1.630
1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld	103	152	120	86	122	106
1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld	3.196	4.294	2.132	2.649	3.533	1.599
1.2 Bedrog	4	4	2			
1.3 Valsheidsmisdrijven	57	63	57	50	52	47
1.4 Heling	197	251	231	171	230	210
1.5 Afpersing en afdreiging	4	4	3	2	2	2
1.6 Bankbreuk						
1.7 Witwassen	8	8	8	38	47	44
1.8 Vermogensmisdrijf (overig)						
2. Vernielingen, misd. openb. orde/gezag	554	599	458	524	588	410
2.1 Vernieling en beschadiging	255	264	226	248	260	217
2.2 Openbare orde misdrijf	190	220	187	175	219	170
2.2.1 Openlijke geweldpleging	28	52	47	30	64	51
2.2.2 Huisvredebreuk	114	116	99	96	101	83
2.2.3 Lokaalvredebreuk	28	30	26	28	30	28
2.2.4 Computervredebreuk				7	7	5
2.2.5 Discriminatie	2	2	2	1	1	1
2.2.6 Openbare orde misdrijf (overig)	18	20	19	13	16	15
2.3 Brandstichting/ontploffing	12	16	16	16	17	17
2.4 Openbaar gezag misdrijf	97	99	90	85	92	72
2.4.1 Niet opvolgen van ambtelijk bevel	46	47	42	29	30	25
2.4.2 Wederspanning	40	40	40	48	49	42
2.4.3 Valse aangifte						
2.4.4 Mensensmokkel						
2.4.5 Verblijf van ongewenste vreemdeling	7	8	8			
2.4.6 Openbaar gezag misdrijf (overig)	4	4	3	8	13	13
3. Gewelds- en seksuele misdrijven	665	706	518	669	724	516
3.1 Mishandeling	327	349	288	361	388	315
3.2 Bedreiging en stalking	219	229	176	230	252	195
3.2.1. Bedreiging	215	224	173	226	248	191
3.2.2 Stalking	4	5	5	4	4	4
3.3 Seksueel misdrijf	80	83	71	42	42	41
3.3.1 Aanranding	38	39	35	17	17	16
3.3.2 Verkrachting	7	9	9	6	6	6
3.3.3 Schennis der eerbaarheid	24	24	19	6	6	6
3.3.4 Ontucht met minderjarige	1	1	1	3	3	3
3.3.5 Pornografie	10	10	10	10	10	10
3.3.6 Ontucht met misbruik van gezag						
3.3.7 Seksueel misdrijf (overig)						

Tabel 4.1 Aantal geregistreerde misdrijven met verdachte vreemdelingen (delict indeling o.b.v. zwaarste incident binnen de registratie) (Bron: Politie)

	2019			2020		
	Geregistreerde misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten	Geregistreerde misdrijven	Totaal aantal verdachten	Unieke verdachten
3.4 Levensmisdrijf	32	37	35	34	40	40
POGING	30	35	33	32	38	38
VOLTOOID	2	2	2	2	2	2
3.5 Vrijheidsbeneming/gijzeling	1	2	2			
3.6 Mensenhandel (inclusief 2.4.4. Mensensmokkel)	5	5	5	1	1	1
3.7 Geweldsmisdrijf (overig)	1	1	1	1	1	1
4. Misdrijven (overig)	104	104	84	115	120	95
Waaronder belediging	104	104	84	115	120	95
5. Verkeersmisdrijven	18	18	12	30	30	26
5.1 Verlaten plaats ongeval	7	7	2	5	5	5
5.2 Rijden onder invloed	6	6	5	17	17	15
5.3 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	1	1	2	2	2
5.4 Rijden tijdens rijverbod						
5.5 Voeren vals kenteken				3	3	3
5.6 Joyriding	1	1	1			
5.7 Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d.	3	3	3			
5.8 Verkeersmisdrijf (overig)				3	3	2
6. Drugsmisdrijven	61	63	51	52	54	48
6.1 Harddrugs	18	19	17	25	26	21
6.2 Softdrugs	43	44	36	26	27	27
6.3 Drugsmisdrijven (overig)				1	1	1
7. (Vuur)wapenmisdrijven	22	22	21	30	35	34
7.1 Verboden wapenbezit	22	22	21	30	35	34
7.2 Verboden wapenhandel						
8. Economische delicten						
8.1 Milieumisdrijven						
8.2 Overige misdrijven						
9. Misdrijven overige wetten	3	4	4	4	4	4
9.1 Militair misdrijf						
9.2 Misdrijf (overig)	3	4	4	4	4	4
	4.996	6.292	2.805	4.420	5.541	2.272

In bovenstaande tabel is te zien dat zich een flinke daling van het aantal geregistreerde misdrijven voordoet in de categorie vermogensmisdrijven. Zowel het aantal registraties van diefstallen met geweld als die zonder geweld is met 17% gedaald. In de verdere uitsplitsing op maatschappelijke klasse, die is te vinden op de Open Data Migratieketen¹⁸ is te zien dat het aantal registraties van winkeldiefstal is gedaald met 10%, van 2.094 naar 1.887 en het aantal registraties van zakkenrollerij met 57%, van 319 naar 137. Het aantal registraties van overige eenvoudige diefstal is gedaald met 43% van 201 naar 115.

¹⁸ Dit betreft een extra uitsplitsing ten opzichte van tabel 4.1 en is terug te vinden op Open Data Migratieketen: <https://data.cverheid.nl/communities/open-data-migratieketen/community/group/migratieketen-incidentenoverzicht>, voor de 2019 cijfers: Peildatum Feb-2019.

Kijkend naar de zwaarste misdrijven (moord en doodslag, zware mishandeling, verkrachting en kinderpornografie) waren er in 2020:

- Evenals in 2019, 2 registraties van voltooide misdrijven in de categorie moord en doodslag.
- 32 registraties van pogingen in de categorie moord en doodslag, ten opzichte van 30 in 2019, is dit een stijging van 2 registraties.
- 94 registraties van zware mishandeling¹⁹, ten opzichte van 56 in 2019. Dit is een stijging van 38 registraties.
- 6 registraties van verkrachting, ten opzichte van 7 in 2019. Dit is een daling van 1 registratie.
- 10 registraties van kinderpornografie, evenals in 2019.

4.1.2 Verdachte vreemdelingen

Bij de hierboven weergegeven misdrijven uit 2020 waren in totaal 2.272 vreemdelingen als verdachte aangemerkt, 5% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven (49.610 vreemdelingen). Bij de misdrijven uit 2019 ging het om 2.805 verdachte vreemdelingen, 5% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven (54.926 vreemdelingen). In 2020 is ten opzichte van 2019 een daling van het aantal verdachte vreemdelingen met 533 vreemdelingen, ofwel een daling van 19%.

In tabel 4.2 wordt voor de groep vreemdelingen die van een misdrijf werd verdacht, het percentage vreemdelingen met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst en het percentage amv weergegeven, waarbij de percentages van het jaar 2019 en 2020 met elkaar worden vergeleken. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen en kan ook zowel in het jaar 2019 en 2020 voorkomen.

	2019	2020
Nationaliteit Veilig Land van herkomst	59%	59%
amv	14%	9%

Tabel 4.2 Aandeel verdachte vreemdelingen met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's (Bron: Politie en JenV)

Tabel 4.3 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien van de vreemdelingen die van een misdrijf uit 2020 werden verdacht. Zo is bijvoorbeeld te zien dat voor de groep vreemdelingen als verdachte aangemerkt in 2020, 25% de Algerijnse nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt de verhouding weergegeven van het aantal vreemdelingen als verdachte aangemerkt met een specifieke nationaliteit in relatie tot het totale aantal vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleef met de betreffende nationaliteit (dit is de doelgroep). In dit geval is bijvoorbeeld 38% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven verdacht van een misdrijf.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit die worden verdacht van een misdrijf, dan is er ook hier een tweetal nationaliteiten die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit zijn de Mongolische (23%) en de

¹⁹ De categorie zware mishandeling is een uitsplitsing op maatschappelijke klasse binnen de categorie 3.1 Mishandeling.

Montenegrijnse (18%) nationaliteit²⁰. De tussen haakjes genoemde percentages geven aan voor hoeveel procent van de vreemdelingen met de betreffende nationaliteit in 2020 een misdrijf is geregistreerd.

Nationaliteit	Percentage verdachte vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage van vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat verdacht is van een misdrijf
Algerijnse	25%	38%
Marokkaanse	22%	38%
Tunesische	5%	35%
Libische	5%	25%
Syrische	5%	1%
Nigeriaanse	4%	3%
Iraanse	3%	2%
Georgische	3%	19%
Iraakse	2%	2%
Belarussische	2%	20%
Andere nationaliteiten ²¹	23%	2%
Totaal	100%	5%

Tabel 4.3 Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2020 (Bron: Politie en JenV)

Tabel 4.4 laat de meest voorkomende nationaliteiten zien van de vreemdelingen die van een misdrijf uit 2019 werden verdacht. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat de Moldavische nationaliteit alleen in onderstaande tabel voorkomt, terwijl de Nigeriaanse nationaliteit alleen in bovenstaande tabel voorkomt.

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van misdrijf, dan is er nog een nationaliteit die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld. Dit is de Dominicaanse. Van de vreemdelingen met deze nationaliteit werd 25% verdacht van een misdrijf uit 2019²².

²⁰ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit waarvoor een incident is geregistreerd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de twee in de tekst genoemde nationaliteiten bestond de doelgroep uit 11 tot 40 vreemdelingen, waarvan er 2 tot 9 van een misdrijf werden verdacht.

²¹ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 68 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2020.

²² Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit waarvoor een incident is geregistreerd ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond: voor de in de tekst benoemde nationaliteit bestond de doelgroep uit 12 vreemdelingen, waarvan er 3 van een misdrijf werden verdacht.

Nationaliteit	Percentage verdachte vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage van vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat verdacht is van een misdrijf
Algerijnse	25%	39%
Marokkaanse	22%	37%
Libische	7%	28%
Tunesische	5%	30%
Georgische	4%	21%
Moldavische	3%	5%
Syrische	3%	1%
Iraanse	3%	2%
Iraakse	3%	3%
Belarussische	2%	16%
Andere nationaliteiten ²³	23%	2%
Totaal	100%	5%

Tabel 4.4 Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2019 (Bron: Politie en JenV)

4.2 Door het OM in behandeling genomen feiten

Zoals hierboven weergegeven zijn door de politie in 2020 4.420 misdrijven geregistreerd waarbij de verdachte een vreemdeling is. Het komt regelmatig voor dat een misdrijf door meerdere verdachten wordt gepleegd. Het aantal combinaties van verdachten en misdrijven dat betrekking heeft op die 4.420 misdrijven komt daardoor neer op 5.541 feiten. Hiervan zijn er 5.037 overgedragen aan het OM. De rest is nog in behandeling of op een andere wijze afgehandeld, zoals bijvoorbeeld een HALT-interventie, een politiestrafbeschikking of een reprimande.

Van de 5.037 feiten die zijn overgedragen aan het OM zijn er, zoals in de volgende paragraaf wordt weergegeven, 4.851 als feiten in de primaire registratiesystemen van het OM bekend²⁴.

Het verschil is te verklaren doordat de beoordeling van de strafbaarheid van het feit aan de kant van het OM autonoom plaatsvindt, onafhankelijk van wat de politie heeft aangegeven. Hierdoor kan het voorkomen dat bepaalde feiten als niet strafbaar worden beoordeeld of dat feiten een ander kwalificatie (delictsklasse) krijgen.

In dit overzicht wordt het aantal feiten getoond, afwijkend van de reguliere rapportagevorm van het OM. Zij rapporteert namelijk altijd over zaken. Een zaak kan één of meerdere feiten bevatten. Hierdoor is het niet mogelijk om de hieronder genoemde gegevens te vergelijken met andere rapportages waarbij het OM een aandeel heeft, welke uitgaan van zaken.

In dit overzicht is gekozen om te rapporteren over het aantal feiten, daar dit voor het incidentenoverzicht de meest transparante en volledige weergave biedt van de delicten waarbij een vreemdeling uit de doelgroep in de rol van verdachte betrokken is. Daarnaast sluit deze wijze aan bij de registratie van de politie.

²³ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 70 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2019.

²⁴ Dit is een combinatie van het aantal feiten vermenigvuldigt met het aantal verdachten.

	2019					2020				
	Totaal	Dagvaarden	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling	Totaal	Dagvaarden	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling
1. Vermogensmisdrijven	4.250	3.302	103	841	4	3.501	2.751	71	674	5
1.1 Diefstal/verduistering en inbraak	3.981	3.107	101	769	4	3.276	2.599	68	607	2
1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld	113	88		25		100	86		12	2
1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld	3.868	3.019	101	744	4	3.176	2.513	68	595	
1.2 Bedrog	9	7		2		1	1			
1.3 Valsheidsmisdrijven	40	29	1	10		22	19	1	2	
1.4 Heling	203	149	1	53		148	98	2	48	
1.5 Afpersing en afdreiging	4	3		1		3	2			1
1.6 Bankbreuk										
1.7 Witwassen										
1.8 Overige vermogensmisdrijven	13	7		6		51	32		17	2
2. Vernieling, misdrijven tegen openbare orde en - gezag	546	375	7	164		528	373	7	145	3
2.1 Vernieling en beschadiging	269	193	4	72		247	178	3	66	
2.2 Openbare orde misdrijf	189	116	1	71		181	113	4	61	3
2.2.1 Openlijke geweldpleging	38	19		19		54	33		18	3
2.2.2 Huisvredebreuk	135	91	1	43		122	78	4	40	
2.2.3 Lokaalvredebreuk	9	4		5		3			3	
2.2.4 Computervredebreuk										
2.2.5 Discriminatie	1			1						
2.2.6 Overige misdrijven tegen de openbare orde	6	3		3		2	2			
2.3 (Schuld aan) brandstichting/ontploffing	6	4		2		12	11		1	
2.4 Openbaar gezag misdrijf	82	61	2	19		88	71		17	
2.4.1 Niet opvolgen van ambtelijk bevel	25	17		8		13	12		1	
2.4.2 Wederspanning	46	37	2	7		61	46		15	
2.4.3 Valse aangifte										
2.4.4 Mensensmokkel										
2.4.5 Verblijf van ongewenste vreemdeling	3			3						
2.4.6 Overige misdrijven tegen het openbaar gezag	8	7		1		14	13		1	
3. Gewelds- en seksuele misdrijven	609	405	8	196		623	414	9	191	9
3.1 Mishandeling	310	211	7	92		340	215	5	118	2
3.2 Bedreiging en stalking	201	134	1	66		224	163	4	56	1
3.2.1 Bedreiging	134	133	1	66						
3.2.2 Stalking	1	1								
3.3 Seksuele misdrijven	73	41		32		35	15		14	6
3.3.1 Aanranding	35	19		16		12	6		5	1
3.3.2 Verkrachting	7	3		4		5	3		2	
3.3.3 Schennis der eerbaarheid	25	19		6		9	6		2	1

Tabel 4.5 Aantal feiten en OM-beslissingen tegen vreemdelingen (delict indeling o.b.v. primair ten laste gelegd feit) (Bron: OM)

	2019					2020				
	Totaal	Dagvaarders	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling	Totaal	Dagvaarders	OMBS/transactie	Sepot	In behandeling
3.3.4 Ontucht met minderjarige										
3.3.5 Kinderpornografie	5			5		8			5	3
3.3.6 Ontucht met misbruik van gezag										
3.3.7 Overige seksuele misdrijven	1			1		1				1
3.4 Misdrijven tegen het leven	22	18		4		23	20		3	
POGING	21	17		4		21	18		3	
VOLTOOID	1	1				2	2			
3.5 Vrijheidsbeneming/ Gijzeling						1	1			
3.6 Mensenhandel										
3.7 Overige geweldsmisdrijven	3	1		2						
4. Overige misdrijven wetboek van strafrecht	136	106	3	27		134	99	4	31	
4.1 Belediging	110	101	2	7		130	95	4	31	
4.2 Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	26	5	1	20		4	4			
5. Verkeersmisdrijven	4	2	1	1		9	6	2	1	
5.1 Verlaten plaats ongeval	2	1		1		2	2			
5.2 Rijden onder invloed	2	1	1			5	2	2	1	
5.3 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen										
5.4 Rijden tijdens rijverbod										
5.5 Voeren vals kenteken										
5.6 Joyriding										
5.7 Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d.										
5.8 Verkeersongeval met dood door schuld										
5.9 Verkeersmisdrijf (Overig)						2	2			
6. Drugsmisdrijven	41	23	1	17		40	27		13	
6.1 Harddrugs	16	8		8		24	18		6	
6.2 Softdrugs	25	15	1	9		16	9		7	
6.3 Drugsmisdrijven (overig)										
7. (Vuur)wapenmisdrijven	16	13	1	2		16	9	2	5	
7.1 Verboden wapenbezit	16	13	1	2		16	9	2	5	
7.2 Verboden wapenhandel										
8. Economische delicten										
8.1 Milieumisdrijven										
8.2 Overige misdrijven										
9. Misdrijven overige wetten										
9.1 Militair misdrijf										
9.2 Misdrijf (overig)										
Eindtotaal	5.602	4.226	124	1.248	4	4.851	3.679	95	1.060	17

4.2.1 Aantal feiten

Bij het OM zijn 4.851 feiten uit 2020 ingestroomd, ten opzichte van 5.602 uit 2019. Dit is een daling van 751 ingestroomde feiten, ofwel 13%. In tabel 4.5 wordt het aantal feiten per categorie (en waar van toepassing tevens per subcategorie) weergegeven voor 2019 en 2020.

In tabel 4.5 wordt tevens de OM-beslissing van de ingestroomde feiten weergegeven zoals het OM deze heeft ingedeeld. Logischerwijs is van de feiten uit 2020 een groter aandeel nog in behandeling dan van 2019. Voor beide jaren kan bijvoorbeeld het aantal dagvaardingen nog oplopen wanneer meer feiten zijn afgedaan.

In lijn met de cijfers van de politie voor het aantal geregistreerde misdrijven met verdachte vreemdelingen, is in bovenstaande tabel 4.5 de grootste daling zichtbaar voor de vermogensmisdrijven en met name bij de categorie misdrijven: diefstal en inbraak zonder geweld.

4.2.2 Verdachte vreemdelingen

Bij de hierboven weergegeven feiten uit 2020 waren in totaal 2.075 verdachte vreemdelingen betrokken (4% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Bij de feiten uit 2019 ging het om 2.659 verdachte vreemdelingen (5% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Dit is een daling van 584 verdachte vreemdelingen, ofwel 22%.

In tabel 4.6 wordt van de groep vreemdelingen die worden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit, het aandeel getoond met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst en het aandeel amv's weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden de aantallen van 2020 en 2019 met elkaar vergeleken.

	2019	2020
Nationaliteit Veilig Land van herkomst	62%	62%
amv	15%	9%

Tabel 4.6 Aandeel verdachte vreemdelingen met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's (Bron: OM en JenV)

Tabel 4.7 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen die werden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit uit 2020 zien. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 27% van deze groep de Algerijnse nationaliteit heeft. In de rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit dat in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleef. In dit geval was 37% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven, verdacht van een bij het OM ingestroomd feit.

Nationaliteit	2020	
	Percentage verdachte vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat verdacht is van een misdrijf ²⁵
Algerijnse	27%	37%
Marokkaanse	24%	37%
Tunesische	6%	33%
Libische	6%	24%
Syrische	4%	1%
Nigeriaanse	3%	3%
Georgische	3%	19%
Iraanse	2%	1%
Belarussische	2%	19%
Onbekend	2%	3%
Andere nationaliteiten ²⁶	21%	2%
Totaal	100%	4%

Tabel 4.7 Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2020 (Bron: OM en JenV)

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van een bij het OM ingestroomd feit, dan is er één nationaliteit die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld.²⁷ Dit zijn vreemdelingen met de Mongolische nationaliteit, met een aandeel van 23%, 9 verdachten van de 40 vreemdelingen die in 2020 op een COA-locatie verbleven, werden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit in 2020.

Tabel 4.8 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen die werden verdacht van een bij het OM ingestroomd feit uit 2019 zien. Zo is bijvoorbeeld te zien dat 25% van deze groep de Algerijnse nationaliteit heeft. In de meest rechter kolom wordt weergegeven hoe dit zich verhoudt tot het totale aantal vreemdelingen met de betreffende nationaliteit die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven. In dit geval was 25% van de vreemdelingen met de Algerijnse nationaliteit die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven, verdacht van een bij het OM ingestroomd feit.

²⁵ Ter illustratie voor de berekening van het aandeel binnen de doelgroep, het voorbeeld van het aantal vreemdelingen met een Algerijnse nationaliteit. Er waren met de betreffende Algerijnse nationaliteit 1.511 vreemdelingen die ooit in 2020 op een COA locatie verbleven. Van deze doelgroep (1.511) waren er 563 verdachte vreemdelingen met de met Algerijnse nationaliteit ingestroomd voor een feit bij het OM, dit is een aandeel van 37% van de doelgroep met de betreffende nationaliteit.

²⁶ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 64 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2020.

²⁷ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat van een bij het OM ingestroomd feit wordt verdacht ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond.

Nationaliteit	2019	
	Percentage verdachte vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat verdacht is van een misdrijf ²⁸
Algerijnse	25%	38%
Marokkaanse	23%	37%
Libische	7%	26%
Tunesische	5%	29%
Georgische	4%	21%
Moldavische	3%	5%
Belarussische	3%	1%
Iraakse	3%	2%
Iraanse	3%	3%
Syrische	2%	16%
Andere nationaliteiten ²⁹	21%	2%
Totaal	100%	4%

Tabel 4.8 Meest voorkomende nationaliteiten onder verdachte vreemdelingen in 2019 (Bron: OM en JenV)

Kijkend naar het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat wordt verdacht van een bij het OM ingestroomd feit, is er één nationaliteit die qua omvang niet onder de hierboven weergegeven meest voorkomende nationaliteiten valt, maar waarbij dit percentage wel hoger ligt dan gemiddeld.³⁰ Dit zijn vreemdelingen met de Dominicaanse nationaliteit (25% van de doelgroep van 12).

4.3 Door een rechter behandelde feiten

Nadat het OM beslist dat de verdachte vreemdeling wordt gedagvaard, komt de zaak vervolgens voor een rechter. Dit geldt ook voor zaken waarin de verdachte vreemdeling in verzet gaat tegen een door het OM opgelegde strafbeschikking.

In een zaak kunnen meerdere verdenkingen ter zake van feiten voorkomen. Ter zake van een en hetzelfde feit kan het OM een zwaardere (primaire) en lichtere (subsidiare) strafbaarstelling ten laste leggen. Een rechter oordeelt per feit of dit bewezen kan worden verklaard. Een rechter kan het primair ten laste gelegde feit bewezen verklaren, maar ook een door het OM subsidiair ten laste gelegd feit. Daarnaast oordeelt een rechter of het een strafbaar feit is en of de verdachte strafbaar en dus schuldig is en legt in dat laatste geval een passende straf op.

²⁸ Ter illustratie voor de berekening van het aandeel binnen de doelgroep, het voorbeeld van het aantal vreemdelingen met een Algerijnse nationaliteit. Er waren met de betreffende Algerijnse nationaliteit 1.767 vreemdelingen die ooit in 2019 op een COA locatie verbleven. Van deze doelgroep (1.767) waren er 676 verdachte vreemdelingen met de met Algerijnse nationaliteit ingestroomd voor een feit bij het OM, dit is een aandeel van 38% van de doelgroep met de betreffende nationaliteit.

²⁹ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 71 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2019.

³⁰ Dit zijn de nationaliteiten waarbij het percentage vreemdelingen binnen die nationaliteit dat van een bij het OM ingestroomd feit wordt verdacht ten minste tien procent hoger lag dan het gemiddelde en waarbij de doelgroep uit minstens tien vreemdelingen bestond.

De in de volgende paragraaf weergegeven cijfers hebben betrekking op beslissingen van de rechtbanken, ongeacht of deze onherroepelijk zijn of niet. Een eventueel hoger beroep wordt buiten beschouwing gelaten. Er kunnen gevallen zijn waarin na een eerdere veroordeling of vrijspraak in hoger beroep of na beroep in cassatie een andersluidende beslissing van een rechter volgt. Ook feiten die zijn aangemerkt als kantonfeiten zijn niet meegenomen. Vanwege de doorlooptijd van een strafproces geldt daarnaast dat het oordeel van een rechter in veel gevallen pas na enige tijd komt. Logischerwijs is van de feiten uit 2020 een groter gedeelte nog in behandeling dan van die uit 2019. Voor beide jaren kan dan ook bijvoorbeeld het aantal bewezenverklarde feiten nog oplopen wanneer er meer eindvonnissen worden uitgesproken.

Net als in paragraaf 4.2 wordt in dit overzicht het aantal feiten getoond, afwijkend van de reguliere rapportagevorm van de ZM. Zij rapporteert, net als het OM, namelijk altijd over zaken. Een zaak kan één of meerdere feiten bevatten. Hierdoor is het niet mogelijk om de hieronder genoemde gegevens te vergelijken met andere rapportages waarbij de ZM een aandeel heeft.

In dit overzicht is bewust gekozen om te rapporteren over het aantal feiten, daar dit voor het incidentenoverzicht de meest transparante en volledige weergave biedt van de delicten waarbij een vreemdeling uit de doelgroep in de rol van verdachte betrokken is. Daarnaast kan op deze wijze aangesloten worden bij de registratie van de politie.

4.3.1 Aantal feiten

Zoals in paragraaf 4.2.1 weergegeven is door het OM ter zake van 3.679 feiten uit 2020 gedagvaard. Hiervan zijn er door de rechter inmiddels 3.153 behandeld; de andere 526 feiten zijn nog in behandeling. Van de 4.226 feiten uit 2019 ter zake waarvan door het OM is gedagvaard, zijn er door de rechter reeds 3.991 behandeld, terwijl er 235 nog in behandeling zijn.

In tabel 4.9 wordt het aantal behandelde feiten per categorie (en waar van toepassing tevens per subcategorie) weergegeven voor 2019 en 2020. De indeling naar (sub)delict categorie is gebaseerd op het primair ten laste gelegde feit. Onder de afdoeningscategorie 'Overig' vallen onder meer nietige dagvaardingen, ontslag van alle rechtsvervolging, rechter niet bevoegd en OM niet ontvankelijk.

In tabel 4.9 wordt bij elke (sub)delict categorie daarnaast ook het door een rechter uitgesproken eindvonnis weergegeven. Bij de bewezenverklarde feiten is onderscheid gemaakt tussen feiten waarin het door het OM primair ten laste gelegde feit bewezen is verklaard of een subsidiair ten laste gelegde feit³¹. Ter illustratie: het zou bijvoorbeeld kunnen voorkomen dat verkrachting als primair ten laste gelegde feit niet bewezen wordt verklaard, maar dat het subsidiair ten laste gelegde feit aanranding wel bewezen wordt verklaard. Van de behandelde feiten uit 2020 is 83% bewezenverklard, ten opzichte van 86% bewezenverklarde feiten uit 2019.

³¹ Dit onderscheid wordt gemaakt op basis van het op die regel getoonde delict niveau. Ter illustratie: bij 1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld is in 2019 in 66 gevallen ook 1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld bewezenverklard en in 7 gevallen een ander feit. Op het niveau 1.1 Diefstal/verduistering en inbraak wordt gekeken of 1.1. Diefstal/verduistering en inbraak bewezen is verklaard. Dit is dus geen optelling van de rijen 1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld en 1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld. Rij 1. Vermogensmisdrijven toont dit onderscheid voor het totaal van de bewezen feiten op het tweede delict niveau, dus 1.1 Diefstal/verduistering en inbraak, 1.2 Bedrog etc.

	2019 ³²						2020 ³³					
	Totaal	Bewezen verklaard		Vrijgesproken	Overig	In behandeling	Totaal	Bewezen verklaard		Vrijgesproken	Overig	In behandeling
		Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit					Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit			
1. Vermogensmisdrijven	3.302	2.716	9	375	37	165	2.751	2.014	2	345	41	349
1.1 Diefstal/ verduistering en inbraak	3.107	2.538	66	317	36	150	2.599	1.908	36	295	38	322
1.1.1 Diefstal en inbraak met geweld	88	66	7	10		5	86	55	15	5		11
1.1.2 Diefstal en inbraak zonder geweld	3.019	2.464	67	307	36	145	2.513	1.838	36	290	38	311
1.2 Bedrog	7	3	1	3			1	1				
1.3 Valsheidsmisdrijven	29	22		2		5	19	14		2		3
1.4 Heling	149	83	5	50	1	10	98	39	6	34	3	16
1.5 Afpersing en afdreiging	3	1	2				2	2				
1.6 Bankbreuk												
1.7 Witwassen												
1.8 Vermogensmisdrijf (overig)	7	4		3			32	10		14		8
2. Vernielingen, misd. openb. orde/gezag	375	297	2	43	8	25	373	249	1	54	5	64
2.1 Vernieling en beschadiging	193	169		10	4	10	178	119		22	4	33
2.2 Openbare orde misdrijf	117	82	2	22	3	8	113	74	3	21	1	14
2.2.1 Openlijke geweldpleging	19	10	2	5	1	1	33	16	3	6		8
2.2.2 Huisvredebreuk	91	65	1	17	2	6	78	57		14	1	6
2.2.3 Lokaalvredebreuk	4	4										
2.2.4 Computervredebreuk												
2.2.5 Discriminatie												
2.2.6 Openbare orde misdrijf (overig)	3	2					2	1		1		
2.3 Brandstichting/ontploffing	4	2	1				11	6		4		1
2.4 Openbaar gezag misdrijf	61	43		11	1	6	71	48		7		16
2.4.1 Niet opvolgen van ambtelijk bevel	17	11		5		1	12	12				
2.4.2 Wederspanning	37	26		5	1	5	46	27	1	4		14
2.4.3 Valse aangifte												
2.4.4 Mensenmokkel												
2.4.5 Verblijf van ongewenste vreemdeling												
2.4.6 Openbaar gezag misdrijf (overig)	7	6		1			13	8		3		2

Tabel 4.9 Aantal feiten en afdoening daarvan door de rechter in eerste aanleg tegen vreemdelingen (delict indeling o.b.v. primair ten laste gelegd feit) in 2019 en 2020 (Bron: Rvdr)

³² De getoonde aantallen hebben betrekking op de berechting van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

³³ De getoonde aantallen hebben betrekking op de berechting van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2020.

	2019						2020					
	Totaal	Bewezen verklaard		Vrijgesproken	Overig	In behandeling	Totaal	Bewezen verklaard		Vrijgesproken	Overig	In behandeling
		Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit					Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit			
3. Gewelds- en seksuele misdrijven	405	296	2	62	10	35	414	238	8	85	5	78
3.1 Mishandeling	211	164	3	26	5	13	215	130	6	33	4	42
3.2 Bedreiging en stalking	134	83		30	4	17	163	91	5	48	1	18
3.2.1 Bedreiging	133	83		30	4	16	162	91	5	47	1	18
3.2.2 Stalking	1					1	1			1		
3.3 Seksueel misdrijf	41	35		3	1	2	15	6		2		7
3.3.1 Aanranding	19	16		1	1	1	6	1		1		4
3.3.2 Verkrachting	3	3					3	1				2
3.3.3 Schennis der eerbaarheid	19	16		2		1	6	4		1		1
3.3.4 Ontucht met minderjarige												
3.3.5 Pornografie Waaronder kinderpornografie												
3.3.6 Ontucht met misbruik van gezag												
3.3.7 Seksueel misdrijf (overig)												
3.4 Levensmisdrijf	18	7	6	2		3	20	5	2	2		11
3.4.1 Poging	17	7	6	1		2	18	3	2	2		11
3.4.2 Voltooid	1					1	2	2				
3.5 Vrijheidsbeneming/gijzeling							1	1				
3.6 Mensenhandel												
3.7 Gewelds misdrijf (overig)	1			1								
4. Misdrijven (overig)	106	87	1	10	3	5	99	74		6		19
4.1 Belediging	101	86		9	1	5	95	70		6		19
4.2 Misdrijven (overig)	5	1	1	1	2		4	4				

	2019						2020					
	Totaal	Bewezen verklaard		Vrijgesproken	Overig	In behandeling	Totaal	Bewezen verklaard		Vrijgesproken	Overig	In behandeling
		Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit					Primair ten laste gelegd feit	Subsidiair ten laste gelegd feit			
5. Verkeersmisdrijven	2	2					6	2				4
5.1 Verlaten plaats ongeval	1	1					2	1				1
5.2 Rijden onder invloed	1	1					2					2
5.3 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen												
5.4 Rijden tijdens rijverbod												
5.5 Voeren vals kenteken												
5.6 Joyriding												
5.7 Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d.												
5.8 Gevaarlijk rijgedrag												
5.9 Verkeersongeval dood door schuld												
5.10 Verkeersmisdrijf (overig)							2	1				1
6. Drugsmisdrijven	23	15		4		4	27	6	1	10		10
6.1 Harddrugs	8	6		2			18	5	1	6		6
6.2 Softdrugs	15	9		2		4	9	1		4		4
6.3 Drugsmisdrijven (overig)												
7. (Vuur)wapenmisdrijven	13	9		3		1	9	7				2
7.1 Verboden wapenbezit	13	9		3		1	9	7				2
7.2 Verboden wapenhandel												
8. Economische delicten												
8.1 Milieumisdrijven												
8.2 Overige misdrijven												
9. Misdrijven overige wetten												
9.1 Militair misdrijf												
9.2 Misdrijf (overig)												
Totaal	4.226	3.422	14	497	58	235	3.679	2.590	12	500	51	526

4.3.2 Schuldig bevonden vreemdelingen

Voor de hierboven weergegeven bewezenverklaarde feiten uit 2020 zijn in totaal 1.237 vreemdelingen schuldig verklaard (3% van alle vreemdelingen die in 2020 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Bij de bewezenverklaarde feiten uit 2019 ging dit om 1.792 vreemdelingen (eveneens 3% van alle vreemdelingen die in 2019 op enig moment op een COA-locatie verbleven). Dit is een daling van 555 schuldig verklaarde vreemdelingen, ofwel 31%. Zoals hierboven aangegeven kan voor beide jaren het aantal bewezenverklaarde feiten nog oplopen wanneer er meer eindvonnissen worden uitgesproken, en is in 2020 logischerwijs een groter gedeelte nog in behandeling dan in 2019. Als meer feiten bewezen worden verklaard, zal ook het aantal schuldig verklaarde vreemdelingen hoger worden.

In tabel 4.10 wordt voor de groep vreemdelingen die schuldig is verklaard het aandeel van nationaliteiten uit veilige landen en het aandeel amv weergegeven. Een vreemdeling kan in beide categorieën vallen (en ook in beide jaren voorkomen). In de tabel worden 2019 en 2020 met elkaar vergeleken.

	2019 ³⁴	2020 ³⁵
Nationaliteit veilig land van herkomst	67%	70%
amv	15%	9%

Tabel 4.10 Aandeel schuldig bevonden vreemdelingen met een nationaliteit uit een veilig land van herkomst (veiligelanders) en het aandeel amv's (Bron: Rvdr en JenV)

Tabel 4.11 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die voor een feit uit 2020 schuldig zijn verklaard. Ter verduidelijking, voor het aantal vreemdelingen met een Algerijnse nationaliteit, waren er 1.511 die ooit in 2020 op een COA locatie verbleven, dit is de doelgroep. Van de doelgroep van personen met een Algerijnse nationaliteit (1.511) waren er 399 verdachte vreemdelingen die voor een feit schuldig zijn verklaard, dit is een aandeel van 26% van de doelgroep ($399 / 1.511 = 26\%$).

Nationaliteit	2020	
	Percentage veroordeelde vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft	Percentage vreemdelingen dat getoonde nationaliteit heeft dat veroordeeld is voor een misdrijf
Algerijnse	32%	26%
Marokkaanse	25%	23%
Tunesische	6%	22%
Libische	6%	16%
Georgische	3%	14%
Nigeriaanse	2%	1%
Syrische	2%	0%
Belarussische	2%	12%
Gambiaanse	2%	3%
Iraakse	2%	1%
Andere nationaliteiten ³⁶	16%	1%
Totaal	100%	3%

Tabel 4.11 Meest voorkomende nationaliteiten onder schuldig bevonden vreemdelingen in 2020 (Bron: Rvdr en JenV)

³⁴ De getoonde aantallen hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

³⁵ De getoonde aantallen hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2020.

³⁶ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 45 nationaliteiten, waarbij twee procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2020.

Onder de andere nationaliteiten die qua omvang niet onder de hieronder weergegeven meest voorkomende nationaliteiten vallen, zijn geen uitschieters in het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat voor een feit uit 2020 schuldig is verklaard.

Tabel 4.12 laat de meest voorkomende nationaliteiten onder de vreemdelingen zien die voor een feit uit 2019 schuldig zijn verklaard. Omdat de meest voorkomende nationaliteiten per jaar kunnen verschillen, worden de twee rapportagejaren los van elkaar getoond. Zo is bijvoorbeeld te zien dat vreemdelingen met een Moldavische nationaliteit in tabel 4.12, wel voorkomen in de lijst met de meest voorkomende nationaliteiten in 2019, maar niet voorkomen in tabel 4.11 over het jaar 2020.

Nationaliteit	2019 ³⁷	
	Percentage veroordeelde vreemdelingen dat dev getoonde nationaliteit heeft	Percentage vreemdelingen met getoonde nationaliteit dat veroordeeld is voor een misdrijf
Algerijnse	28%	29%
Marokkaanse	25%	27%
Libische	8%	20%
Tunesische	5%	20%
Georgische	4%	15%
Moldavische	3%	3%
Belarussische	3%	11%
Iraakse	2%	2%
Iraanse	2%	1%
Syrische	2%	<1%
Andere nationaliteiten ³⁸	18%	1%
Totaal	100%	3%

Tabel 4.12 Meest voorkomende nationaliteiten onder schuldig bevonden vreemdelingen in 2019 (Bron: Rvdr en JenV)

Onder de andere nationaliteiten die qua omvang niet in de hierboven weergegeven tabel 4.12 met meest voorkomende nationaliteiten apart worden weergegeven, zijn er geen uitschieters in het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat voor een feit uit 2019 schuldig is verklaard.³⁹

³⁷ De getoonde nationaliteiten hebben betrekking op veroordeelden van misdrijven waarvan door de politie is kennisgenomen in 2019.

³⁸ Onder de andere nationaliteiten die niet in deze tabel zijn weergegeven vallen 58 nationaliteiten, waarbij één procent of minder van de vreemdelingen werd verdacht van een misdrijf uit 2019.

³⁹ Voor de nationaliteiten die niet voorkomen in de tabel, is het aandeel vreemdelingen binnen een nationaliteit dat voor een feit uit 2019 schuldig is verklaard 5% of lager.

5

Verblijfsrechtelijke consequenties van criminaliteit door vreemdelingen

5.1 Door de IND ingetrokken en afgewezen verblijfsvergunningen asiel

De IND kan op grond van de Vreemdelingenwet verblijfsvergunningen asiel intrekken of aanvragen voor een verblijfsvergunning asiel afwijzen indien de vreemdeling (onherroepelijk) is veroordeeld voor een (bijzonder) ernstig misdrijf. De incidenten die geleid hebben tot de intrekking of afwijzing van de verblijfsvergunning asiel zijn doorgaans niet gerelateerd aan de incidenten en misdrijven uit de bovenstaande hoofdstukken uit dit incidentenoverzicht, aangezien deze over het algemeen in de jaren voorgaande aan de intrekkingen en afwijzingen hebben plaatsgevonden.

De IND dient een asielaanvraag te toetsen aan de geldige wet- en regelgeving. Voordat een asielaanvraag op grond van openbare orde wordt afgewezen, wordt eerst beoordeeld of de vreemdeling op grond van zijn individuele omstandigheden of land gebonden asielbeleid in aanmerking komt voor een asielvergunning. Als de vreemdeling niet in aanmerking komt voor een asielvergunning, dan wordt de aanvraag op inhoudelijke gronden afgewezen. De openbare orde is dan in beginsel niet de grond waarop de aanvraag wordt afgewezen⁴⁰. Wel kan de openbare orde worden betrokken bij het verkorten van de vertrektermijn en het opleggen van een inreisverbod.

Een afwijzing of intrekking op grond van openbare orde kan slechts geschieden wanneer de vreemdeling (onherroepelijk) is veroordeeld voor een (bijzonder) ernstig misdrijf en er een minimale straf van zes maanden bij een subsidiaire beschermingsstatus en tien maanden bij een vluchtelingenstatus is opgelegd. Daarnaast dient voor een intrekking gekeken te worden naar de glijdende schaal in het kader van de openbare orde⁴¹. Hoe langer de vreemdeling rechtmatig in Nederland verblijft, hoe hoger de straf moet zijn om tot beëindiging van het verblijfsrecht over te kunnen gaan.

Tabel 5.1 laat het aantal verblijfsvergunningen asiel zien dat is ingetrokken en het aantal asielaanvragen dat is afgewezen op grond van de openbare orde. Dit kunnen zowel eerste als vervolgaanvragen zijn. In 2020 zijn op grond van openbare orde circa 40 verblijfsvergunningen asiel ingetrokken en circa 30 asielaanvragen afgewezen. In 2019 ging het om circa 30 intrekkingen en circa 30 afwijzingen. De cijfers zijn afgerond op tientallen.⁴²

	2019	2020
Intrekkingen	30	40
Afwijzingen	30	30
Totaal	60	70

Tabel 5.1 Aantal intrekkingen en afwijzingen (op grond van openbare orde), afgerond op tientallen (Bron: IND)

⁴⁰ Dit geldt niet voor artikel 1F van het vluchtelingenverdrag. Dit wordt altijd getoetst en kan ook een afzonderlijke afwijzingsgrond zijn.

⁴¹ Zie hiervoor artikel 3.86, Vreemdelingenbesluit.

⁴² Dit is het totaal aantal zaken uit 2020 waar de asielaanvraag is afgewezen dan wel de asielvergunning is ingetrokken op grond van de openbare orde. Tegen de afwijzing van een asielaanvraag dan wel intrekking van een asielvergunning kunnen rechtsmiddelen worden aangewend. De mogelijkheid bestaat dat naar aanleiding van een beroepsprocedure het besluit tot afwijzen van de asielaanvraag of intrekken van de asielvergunning geen stand houdt.

5.2 Aan de DT&V overgedragen vreemdelingen

De ketenprocesbeschrijving Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) wordt gehanteerd bij vreemdelingen die in Nederland worden verdacht van het plegen van een misdrijf en/of hiervoor zijn veroordeeld. Onder vreemdelingen die conform het VRIS-protocol aan de DT&V zijn overgedragen, vallen ook vreemdelingen met een asielachtergrond. Dat wil zeggen dat zij op enig moment een asielaanvraag in Nederland hebben ingediend. Zoals in de vorige paragraaf is toegelicht, leidt een veroordeling voor een strafbaar feit echter niet automatisch tot verblijfsrechtelijke consequenties. Dit heeft tot gevolg dat niet alle vreemdelingen, die vallen onder de definitie van het VRIS-protocol, Nederland moeten verlaten.

In tabel 5.2 wordt de uitstroom per categorie weergegeven voor 2019 en 2020 en betreft het aantal vreemdelingen met een asielachtergrond op wie het VRIS-protocol van toepassing is. De cijfers in tabel 5.2 zijn afgerond op tientallen. In paragraaf 5.3.8 'Hoeveel vreemdelingen zijn vertrokken uit Nederland?' in de Staat van Migratie 2020 worden cijfers getoond voor alle vreemdelingen op wie het VRIS-protocol van toepassing is, dus niet alleen diegenen met een asielachtergrond. Hierin is ook meer informatie te vinden over de verschillende vormen van uitstroom bij de DT&V die worden onderscheiden.

	Vertrek totaal	Waaronder aantoonbaar vertrek		Waaronder zelfstandig vertrek zonder toezicht	Vergunning verleend	Overige uitstroom ⁴³
		Gedwongen	Zelfstandig			
2019	390	190	20	120	<5	60
2020	350	100	20	150	10	70

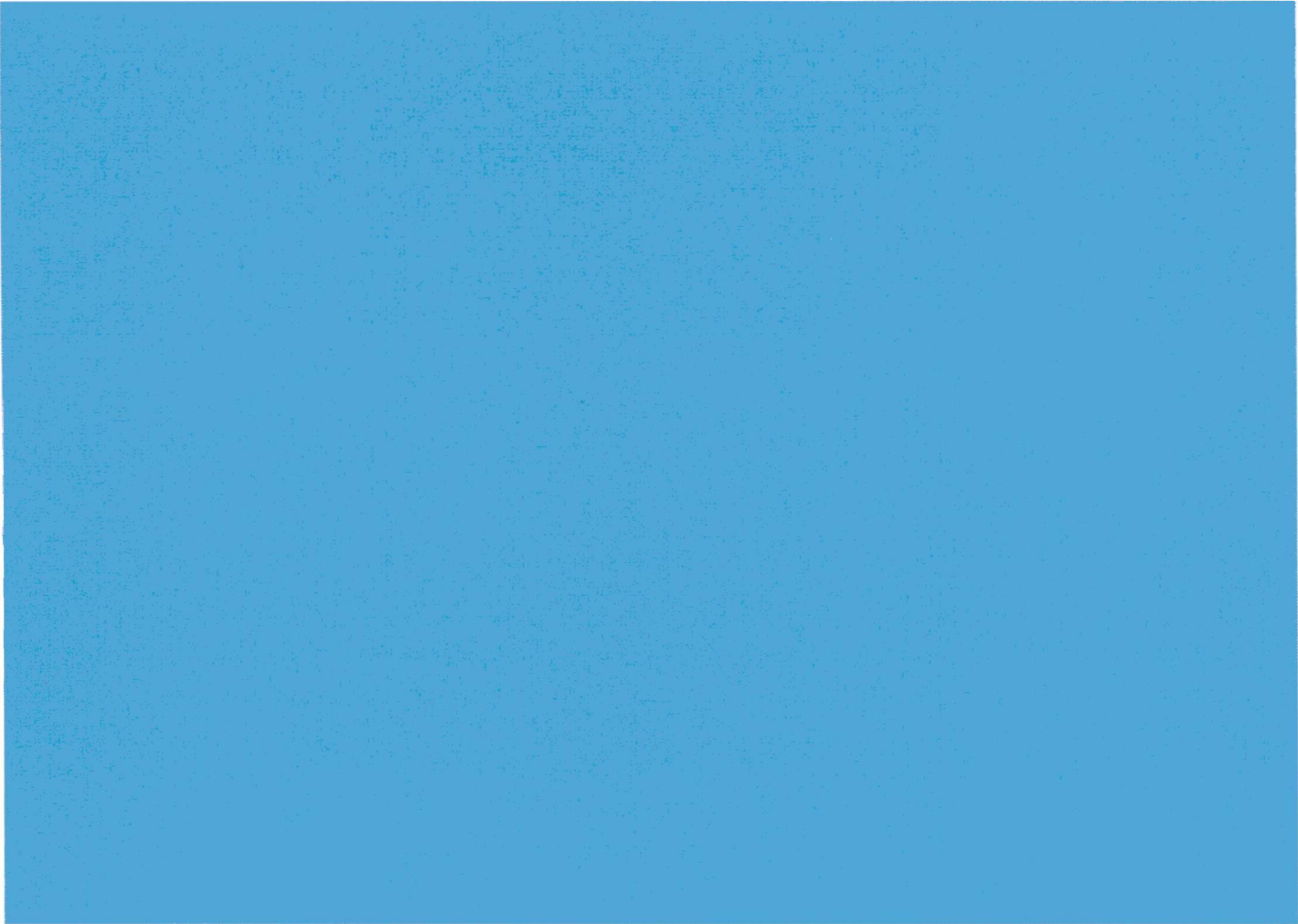
Tabel 5.2 Aantal vreemdelingen met een asielachtergrond op grond van het VRIS-protocol onder de verschillende DT&V uitstroomcategorieën, afgerond op tientallen (Bron: IND en DT&V)

In 2020 zijn bij de DT&V circa 350 vreemdelingen met een asielachtergrond op wie het VRIS-protocol van toepassing is (geweest) uitgestroomd, ten opzichte van circa 390 in 2019. Dit is een daling van circa 40 vreemdelingen, ofwel -10%. In 2020 zijn circa 100 vreemdelingen gedwongen vertrokken, ten opzichte van circa 190 in 2019. Dit is een daling van circa 90 vreemdelingen, ofwel -47%. Zowel in 2020 en 2019 zijn circa 20 vreemdelingen aantoonbaar zelfstandig vertrokken.

In 2020 zijn circa 150 vreemdelingen vertrokken onder de categorie zelfstandig vertrek zonder toezicht. Ten opzichte van circa 120 in 2019 is dit een stijging van circa 30 vreemdelingen, ofwel 25%. De resterende vreemdelingen zijn bij de DT&V uitgestroomd omdat zij alsnog een vergunning verleend kregen, of om andere uiteenlopende redenen uitstroomden (overige uitstroom). In 2020 betrof dit circa 70 vreemdelingen, ten opzichte van circa 60 in 2019 is dit een stijging van circa 10 vreemdelingen, ofwel 17%.

Het uitgangspunt van het vreemdelingenbeleid is dat het vertonen van maatschappelijk onacceptabel gedrag consequenties moet hebben voor de mogelijkheid een verblijfsvergunning te verkrijgen of te behouden. Dit is echter gebonden aan rechtsregels en (internationale) jurisprudentie waaraan de IND gehouden is. Daardoor kan het voorkomen dat desalniettemin toch een verblijfsvergunning wordt verleend.

⁴³ Overige uitstroom is een verzamelterm voor personen die uit de werkvoorraad van de DT&V stromen omdat zij bijvoorbeeld (tijdelijk) rechtmatig verblijf hebben gekregen, in strafrechtelijk kader worden uitgeleverd of overgeleverd of in het belang van strafrechtelijk onderzoek (tijdelijk) Nederland niet mogen verlaten.

Dit is een publicatie van

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Juni 2021